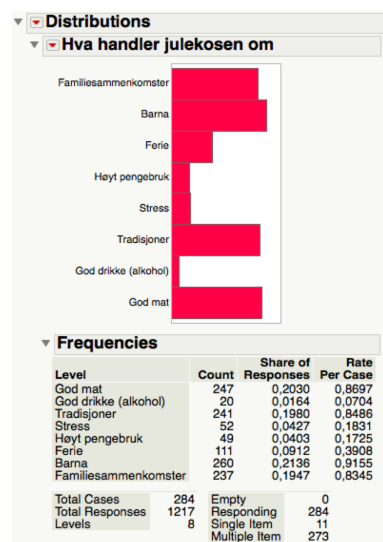

Vedlegg 4: JMP-analyser fra spørreundersøkelse

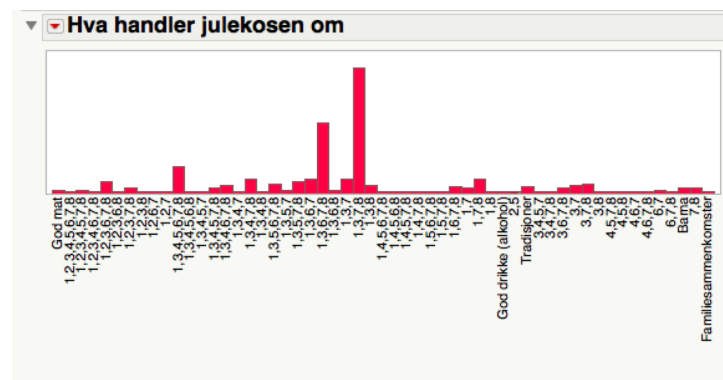
4.1 Deskriptive statistikker fra spørreundersøkelse:

Q_22 “For meg handler julekosen om”

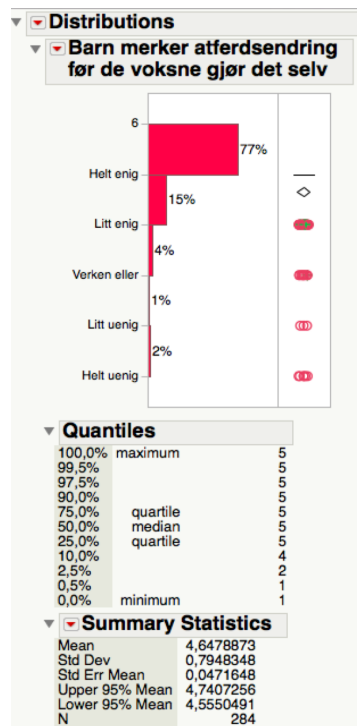
Distribusjonsanalysen ovenfor viser hvordan forholdet mellom de ulike faktorene som forbindes med jul utspiller seg blant respondentene i stikkprøven. Vi ser her hvordan “Barna”, “God mat”, “Tradisjon” og “Familiesammenkomster” skiller seg ut som viktige aspekter ved julekosen. Kun 7% av respondentene har derimot krysset av for “God drikke (alkohol)” som en del av julefeiringen.

Majoriteten av respondentene (273) har krysset av på flere alternativer, mens kun 11 personer har krysset av på kun ett av de 8 mulige alternativene. Dette tilsier at julekosen i hovedsak assosieres med mer enn én ting.

Distribusjonsanalysen overfor illustrerer hvordan stikkprøven har satt sammen de ulike alternativene på totalt 55 forskjellige måter fordelt på de 284 respondentene. Flere av faktorene går igjen, da spesielt ”Barna”. Den kombinasjonen som er krysset av hos hele 81 respondenter (28,5%) består av de fire faktorene ”1, 3, 7, 8,” som utgjør en sammensetning av ”God mat”, ”Tradisjoner”, ”Barna” og ”Familiesammenkomster”. Følgende er den nest mest populære kombinasjonen ”1, 3, 6, 7, 8,” som utgjør de samme faktorene i tillegg til ”Ferie.” Dette viser hvordan de samme faktorene går igjen ved stikkprøvens beskrivelse av hva de mener julekosen handler om.

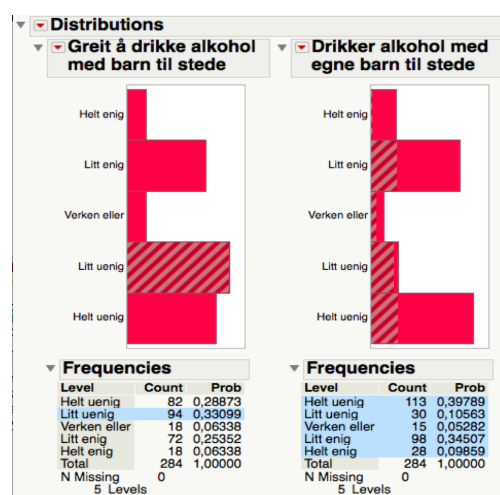
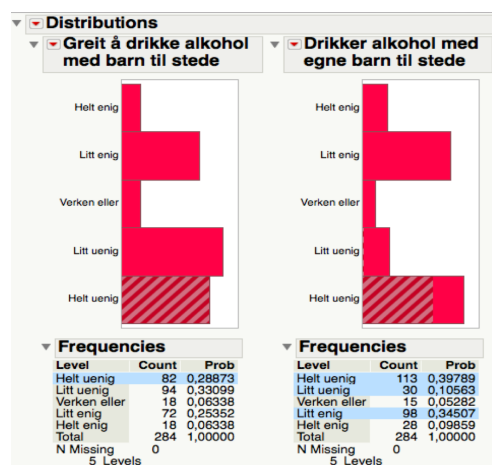
Q_17 Påstand: ”Barn merker atferdsendring før de voksne gjør det”

Den deskriptive statistikken illustrerer hvordan hele 92 % innenfor målgruppen sier seg helt eller litt enig i at barn merker at voksne endrer atferd som følge av alkoholkonsum før de voksne merker det selv.

Q_12 Påstand: "Det er greit å drikke alkohol med barn til stede"

Q_13 Påstand: "Det hender at jeg drikker alkohol med barna mine til stede"

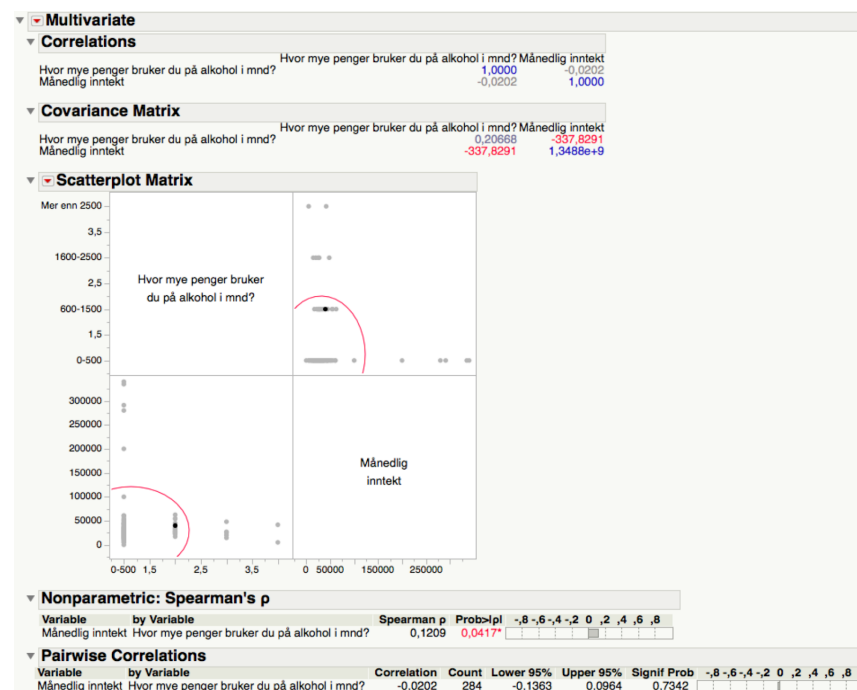
De to deskriptive statistikkene overfor tar utgangspunkt i de to holdningsspørsmålene som spør om målgruppens holdninger i forhold til å drikke alkohol med barn til stede. Det første spørsmålet (Q_12) har svaralternativer på "Likert"-skala og utgjør en påstand om at det er greit å drikke alkohol med barn til stede. Det neste spørsmålet (Q_13) påstår at det hender at respondenten selv drikker alkohol med egne barn til stede. Det første spørsmålet utgjør dermed et mer generelt spørsmål, mens det neste er rettet mer spesifikt mot den enkelte respondentens holdninger og atferd. Som vist ovenfor, ser vi at på den generelle påstanden "Det er greit å drikke alkohol med barn til stede" har majoriteten av respondentene svart "Litt uenig" og "Helt uenig". Når vi markerer søylen for "Helt uenig" ser vi at respondentene som svarte dette på den første påstanden, i hovedsak har svart "Helt uenig" på den mer spesifikke påstanden på om det hender at de selv drikker alkohol med egne

barn til stede. Kun en liten andel har svart ”Litt uenig” eller ”Litt enig.” Dersom vi derimot ser på de 94 respondentene som har svart ”Litt enig” på den første påstanden, ser vi en mye større spredning av disse respondentenes svar når det kommer til om det faktisk hender at de drikker alkohol med barn til stede. Hele 45% av respondentene sier seg enig i at det hender at de drikker alkohol med egne barn til stede, til tross for at kun 31% generelt er enige at det er greit å drikke alkohol med barn til stede. Det er følgende flere av foreldrene i utvalget som mener det ikke er greit å drikke alkohol med barn til stede, men som likevel sier seg enig i at det hender at de gjør det. Dette viser at målgruppens holdninger ikke nødvendigvis alltid er like gjenspeilende for deres faktiske handlinger når det kommer til å drikke alkohol med barn til stede.

4.2 Korrelasjonstester:

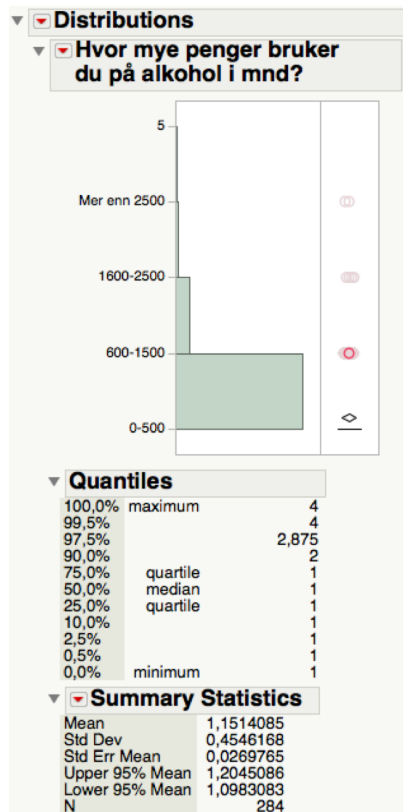
H0: Det er ingen Corr mellom målgruppens månedlige inntekt og hvor mye penger de bruker på alkohol i måneden

H1: Det er Corr mellom målgruppens månedlige inntekt og hvor mye penger de bruker på alkohol i måneden

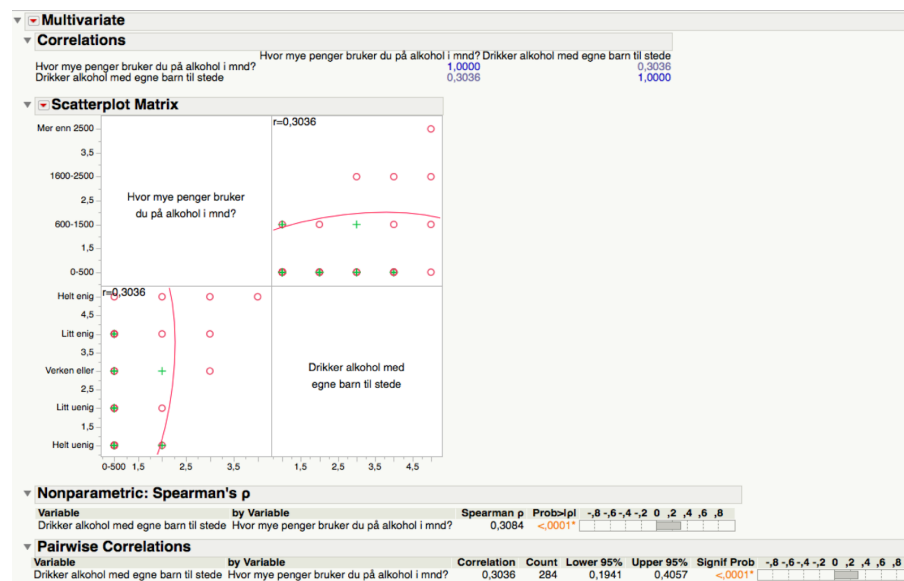
Testen ovenfor forteller oss at korrelasjonskoeffisienten (spearman) for månedlig inntekt og hvor mye penger målgruppen bruker på alkohol i måneden er på 0,1209. Videre ser vi at testen gir oss en p-verdi som utgjør 0,0417. Med en alfa på 0,05 tilsier dette at nullhypotesen kan forkastes. Det vil si at det er korrelasjon mellom målgruppens månedlige inntekt og hvor mye penger de bruker på alkohol i måneden.

Til tross for at korrelasjonstesten viser at det er en korrelasjon, ser vi at dette kommer lite frem i “scatterplot matrixen.” Dette kan forklares med distribusjonsanalysen nedenfor, som viser hvor mye penger foreldre krysset av for at de bruker på alkohol i måneden. Her er dataene relativt skjevfordelt, med et betydelig overtall respondenter som har svart 0-500kr i mnd. Dette gjør at scatterplotet i korrelasjonstesten ikke nødvendigvis får frem korrelasjonen mellom inntekt og penger brukt på alkohol i måneden. Vi ser derfor at vi gjerne burde ha inkludert flere alternativer, samt en ytterligere inndeling av beløpene og startet med et alternativ på 0 kr i måneden, neste fra 0-199 kr i måneden, følgende fra 200-399 osv.

H0: Det er ingen sammenheng mellom hvor mye penger målgruppen bruker på alkohol i måneden og i hvor stor grad de er enig i at det hender de drikker alkohol med barn til stede

H1: Det er en sammenheng mellom hvor mye penger målgruppen bruker på alkohol i måneden og i hvor stor grad de er enig i at det hender de drikker alkohol med barn til stede

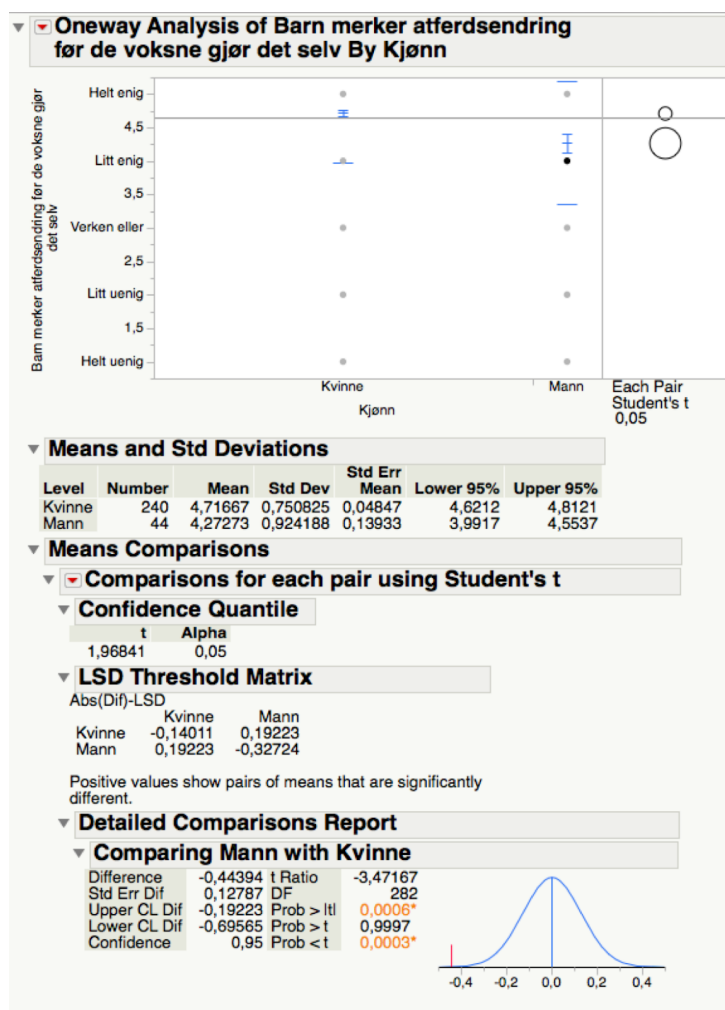

Spearman's korrelasjonstesten har korrelasjonskoeffisient SR på 0,3084 og en p-verdi $< 0,001$. Dette tilsier at det H0 forkastes. Korrelasjonskoeffisienten er signifikant forskjellig fra null, og vi kan konkludere med en positiv korrelasjon mellom de to variablene. Dette vil si at jo mer penger respondentene i målgruppen bruker på alkohol i måneden, desto større grad har de sagt seg enig i at det hender de drikker alkohol med egne barn til stede.

4.3 T-test:

H0: Det er ikke sammenheng mellom foreldres kjønn og formening om at barn merker at voksne endrer atferd som følge av alkoholkonsum, før de voksne merker det selv

H1: Det er sammenheng mellom foreldres kjønn og formening om at barn merker at voksne endrer atferd som følge av alkoholkonsum, før de voksne merker det selv

Nederst i resultatet for t-testen ser vi at testobservatoren (t-verdien) ligger på -3,47167. Fortegnet på t-verdien har ingen betydning når vi har en tosidig test. Videre ser vi at signifikansnivået er på 0,0006. Det vil si at p-verien $< 0,05$, og vi kan dermed forkaste H_0 . Vi kan følgende konkludere med at menn og kvinner har forskjellige formeninger når det gjelder hvorvidt de tror barn merker forskjell i foreldres atferd som følge av alkoholkonsum. Til tross for at t-testen tilsier at kvinner i noe større grad sier seg helt enig i påstanden; ”Barn merker at voksne endrer atferd som følge av alkoholkonsum før de voksne merker det selv,” stiller vi oss litt kritiske til at denne forskjellen er stor nok til at vi kan stole på den. Vi vurderer om den kan skyldes tilfeldigheter. I tillegg er det en betydelig større andel kvinner enn menn i datasettet, noe som også gjør kjønnsforskjellen mindre valid.

4.4 Forkastede Clusteranalyser

Med ønske om å finne variabler som kunne segmentere dataene våre i ytterligere mindre grupper, til fordel for utviklingen av kampanjetiltakene, gjennomførte vi ulike clusteranalyser. Hensikten var å finne de viktigste egenskapene som skilte segment-gruppene fra hverandre, samt å kategorisere objektene. På bakgrunn av heterogenitet i respondentenes svar, som blant annet kan være grunnet social bias, ble det vanskelig å identifisere tydelige clustre i datasettet. Nedenfor har vi derfor illustrert våre forsøk på å clustre datasettet, samt forklaringer for hvordan vi gikk frem.

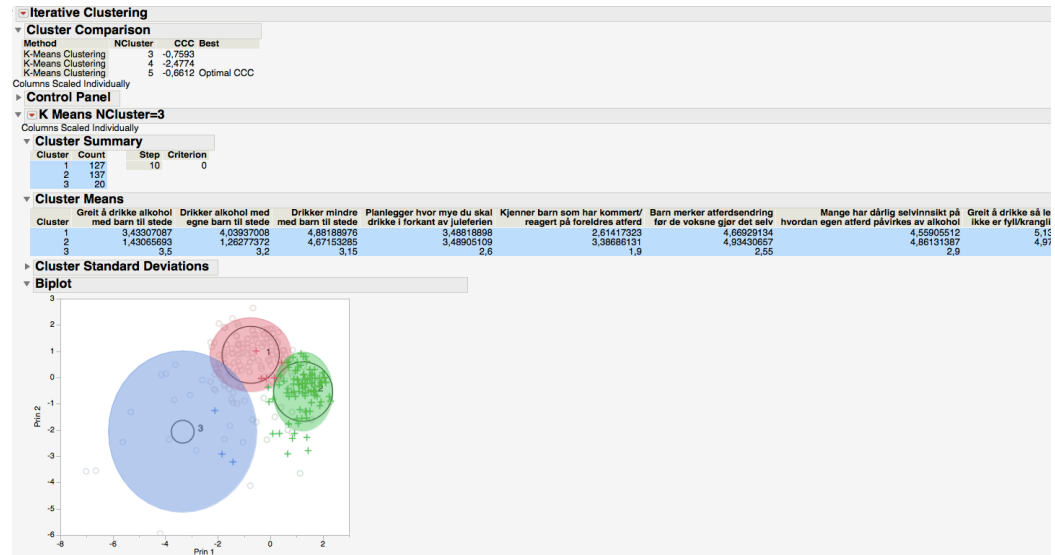
Test 1:

Vi har her tatt utgangspunkt i variabler som skal gi oss et bilde av hvor stor grad respondentene lar seg påvirke av venner og den sosiale settingen de befinner seg i, samt deres forhold til vinspalter i aviser/nettaviser, og i forhold til påvirkning fra venners bildedeling på sosiale medier. Clusteranalysen viser derimot at det er stor spredning i datasettet. De tre clustrene ligger også for nære hverandre, med stor intern spredning. I tillegg er det en skjevfordeling mellom de tre clustrene,

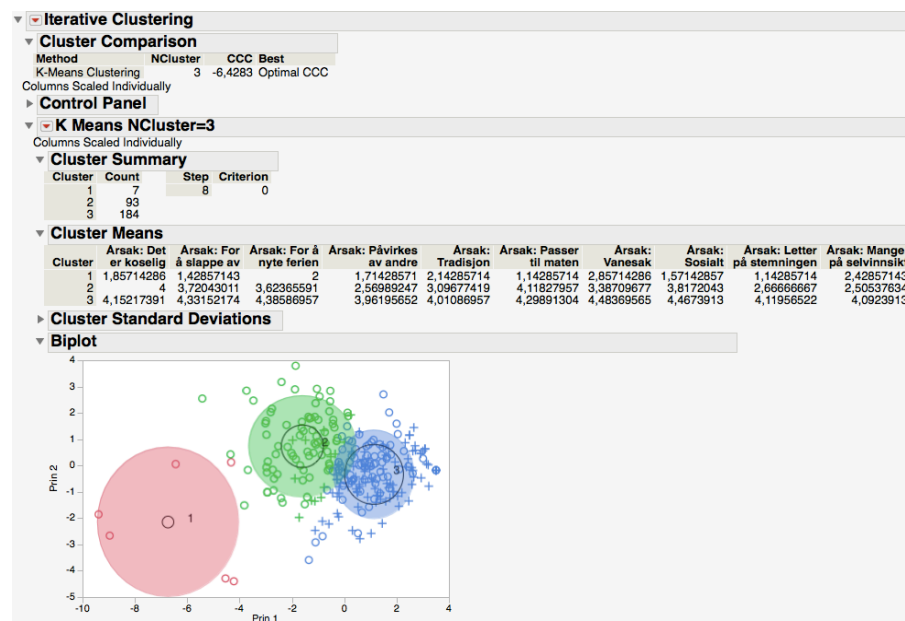
hvor cluster 2 er betydelig mindre enn cluster 1 og 3. Analysen gir dermed ikke en meningsfull segmentering.

Test 2:

Her har vi tatt utgangspunkt i holdningsvariablene, for å prøve å skille mellom ulike holdninger i forhold til å drikke alkohol med barn til stede. Vi ser også her at det er betydelig heterogenitet i datasettet, muligens som følge av social bias, og vi får dermed ikke en meningsfull segmentering som kan hjelpe oss i videre utvikling og målretting av kampanjen.

Test 3:

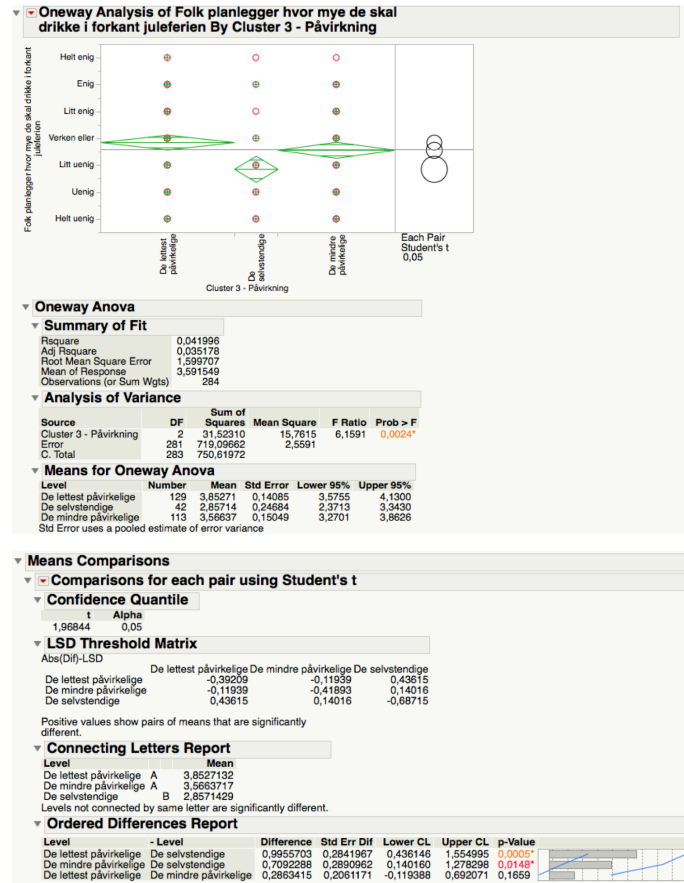

Vi forsøkte her å clustre basert på de ulike årsakene til at foreldre drikker alkohol i julen, ettersom at vi ønsket å kartlegge eventuelle klare skiller i datasettet. Vi ser igjen mye av det samme som vi så i de to foregående clusteranalysene. Respondentene er i stor grad samkjørte i hvilke årsaker de mener er bakgrunnen til at foreldre drikker i julen, og vi får dermed ikke noen brukbar segmentering basert på disse variablene.

4.5 Forkastede ANOVA-tester:

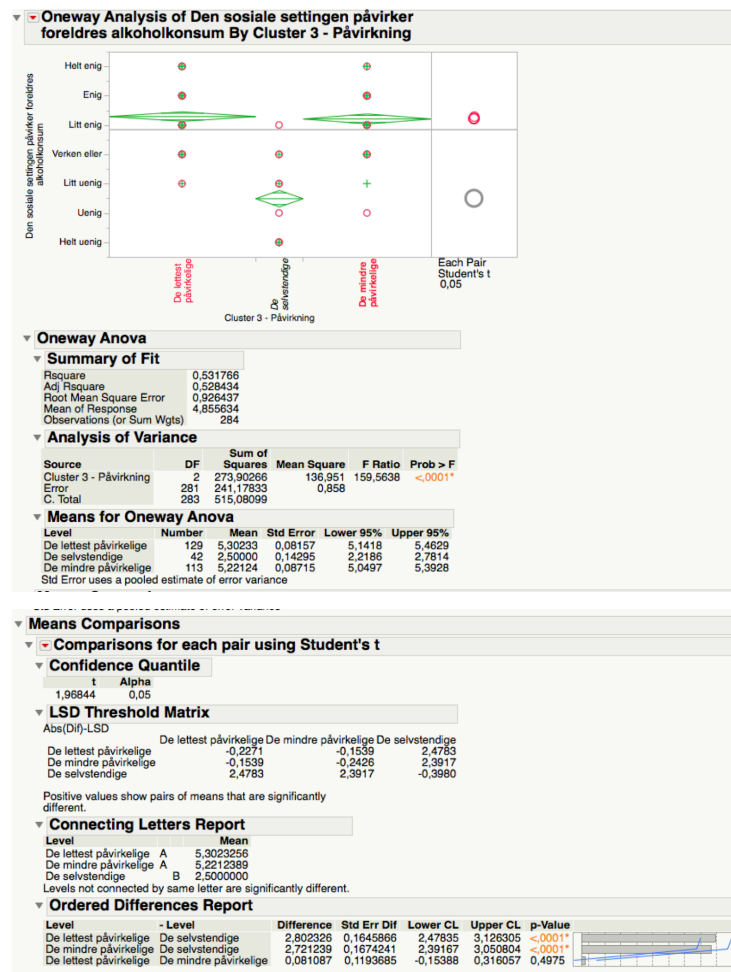
Basert på den første clusteranalysen forsøkte vi også å skille mellom clustrene gjennom ulike ANOVA-tester i forhold til spørsmålene som baseres på vårt beslutningsproblem og analyseformål. Vi gjennomførte ANOVA-tester på de tre påstandene innenfor Q_24 i spørreundersøkelsen. På bakgrunn av at clusteranalysen ikke ga noen meningsfull segmentering, gir heller ikke disse testene oss noen brukbare resultater til utvikling av kampanjestrategien.

Test 1:

Vi ser her at til tross for at to av clustrene er signifikant forskjellige fra hverandre, er det likevel ikke nok til å påvise klare forskjeller mellom dem. Gjennomsnittet for hva respondentene har svart på om de mener folk planlegger hvor mye de skal drikke i forkant av juleferien, ligger for nært hverandre til at vi kan påvise noen konkrete forskjeller. Generelt sett ser det ut til at samtlige innenfor datasettet er relativt enige i at det er få som faktisk planlegger hvor mye de skal drikke i forkant av juleferien.

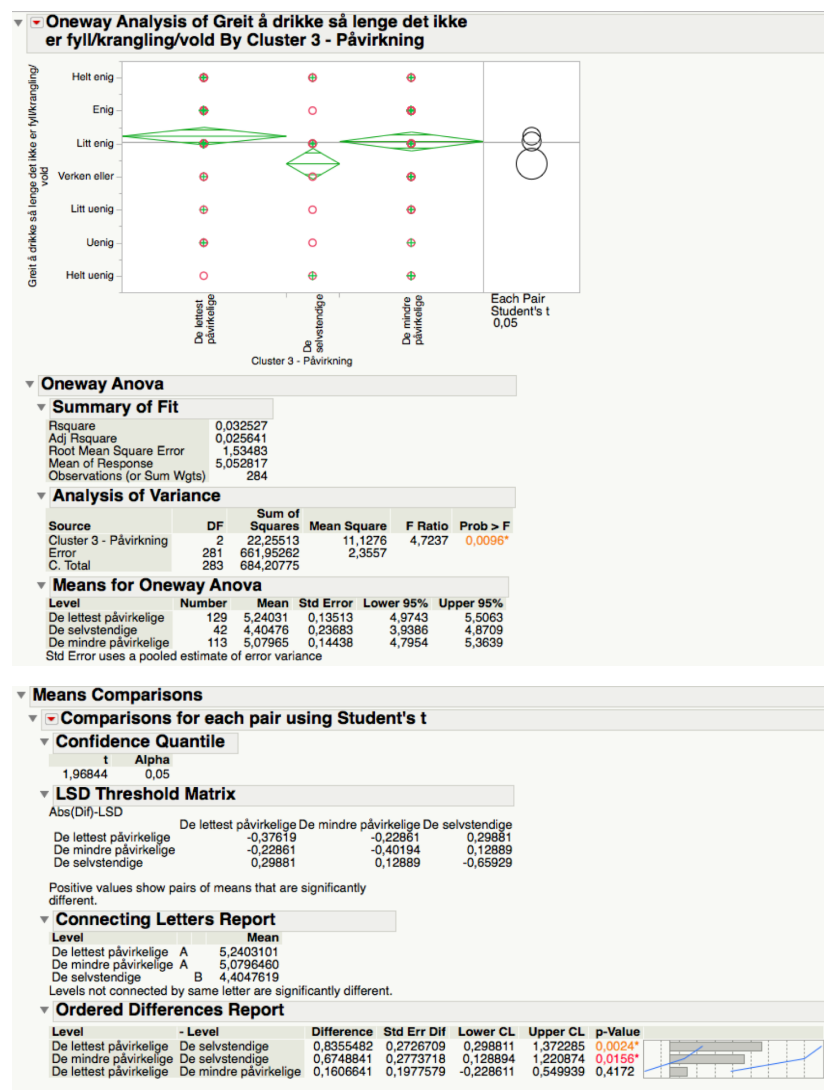
Test 2:

Også her ser vi at de tre clustrene er relativt heterogene i forhold til at de sier seg litt enige i at den sosiale settingen i julen påvirker foreldres alkoholinntak. Til tross for at cluster 2 er signifikant forskjellig fra 1 og 3, er dette clusteret såpass mye mindre i størrelse at det ikke gir en valid segmentering. Det ser

derimot ut til å kun inneholde et fåtall av respondenter som faller utenfor det majoriteten har svart.

Test 3:

Den siste påstanden i Q_24 går ut i fra målgruppens meninger i forhold til at det er greit å drikke alkohol foran barn så lenge det ikke blir fyl/krangling/vold. Også her svarer respondentene stort sett det samme, og er generelt litt enige i påstanden. Igjen er det cluster 2 som er signifikant forskjellige fra de to andre. Vi stiller oss likevel kritiske til dette og anser det ikke som valid, da denne gruppen heller kan anses å utgjøre en minoritet innenfor målgruppen som kun i mindre grad sier seg enig med resten av utvalget.

Vedlegg 5: Kvantitative dybdeintervjuer

5.1 Intervjugal

Introduksjon til intervjuet:

Hei! Vi er en gruppe på to personer som går tredje året og siste semester på Handelshøyskolen BI, Campus Bergen. I forbindelse med vår bacheloroppgave arbeider vi med å utvikle en holdningskampanje for, og i samarbeid med, kampanjeorganisasjonen AV-OG-TIL, som jobber med alkovett. Vi ønsker å utarbeide en kampanje som tar utgangspunkt i folks holdninger rundt det å drikke alkohol i juletider med barn til stede. Vi vil på forhånd takke for din deltakelse i dette intervjuet som utgjør en del av vårt innsiktsarbeid i utviklingen av en effektiv kampanje.

For å få en fullverdig innsikt i din holdning, atferd og erfaring til alkoholkonsum i juleferien med barn tilstede, ønsker vi at du svarer så ærlig som mulig på spørsmålene vi stiller. Intervjuet vil i stor grad foregå som en samtale, ettersom at det inneholder flere relativt åpne spørsmål. Vi vil informere om at ingen svar er feil. Vi er kun interesserte i å høre din mening, men dersom du føler at noe er ubehagelig å svare på, så kan du selvfølgelig velge å ikke svare.

En av oss i gruppen vil ta notater mens intervjuet foregår, mens den andre vil stille spørsmålene og hjelpe deg hvis noe er uklart. I tillegg vil vi benytte oss av lydband gjennom intervjuet, slik at vi ikke går glipp av noe viktig informasjon. Opptaket vil bli slettet etter at analysen av intervjuet er ferdig. Til slutt vil vi informere om at du vil bli holdt anonym i denne undersøkelsen.

Generell del (3-4 minutter):

- Kjønn:
- Alder:
- Region:
- Månedlig inntekt (netto):
- Hvor mange barn har du og hvor gamle er de?
- Ca. hvor mye penger bruker du på alkohol i måneden?
- Er det noen måneder du antar at du bruker mer penger på alkohol enn andre?

Spesifikk del (30-40 minutter):

Sosiale medier

- I hvor stor grad påvirkes du av vinanmeldere som anbefaler ulike vintyper i forkant av juleferien?
- Har du kjøpt vin som du har sett anbefalinger for i vinspalter i aviser/nettaviser i forkant av juleferien?
- Har venners/kjentes bildedeling av ”alkoholkos” i sosiale medier påvirkning på ditt eget alkoholkonsum?
- Vil du i tilfellet si at du blir mer eller mindre påvirket av dette enn for eksempel vinanmeldere i aviser/nettaviser?
- Kommer du på noen medier som i større grad påvirker deg til å kjøpe(/drikke) alkohol enn andre, gjerne spesielt i juletiden?

- Hvilke sosiale medier bruker du mest i hverdagen?

Holdninger til alkoholkonsum med barn til stede

- Hva er dine holdninger til å drikke alkohol i situasjoner med barn til stede?
- Pleier du selv å drikke alkohol i juleselskaper hvor det er barn til stede? Evt. hvor mye?
- Har det noe å si for alkoholkonsumet ditt om det er eget eller andres barn som er til stede?
- Har du familiemedlemmer eller venner som pleier å drikke i sammenkomster hvor barn er tilstede? Hva er dine tanker om dette i så fall?
- Har det noe å si for ditt eget alkoholkonsum i julen om de rundt deg velger å drikke eller ikke, til tross for at det er barn til stede?
- Har du noe formening om når du tror barn merker at foreldrene deres har drukket alkohol?
- Har du selv en grense på hvor mye du tillater deg selv å drikke foran barna dine?
- Kjenner du til barn som har kommentert på deres egne foreldres alkoholkonsum i juleselskaper eller familiesammenkomster i juleferien?
- Har du opplevd at dine egne foreldre har drukket foran deg som barn, og hva er dine tanker om dette?
- Har du noen formening om en persons foreldre sitt forhold til alkohol har påvirkning på personens egne holdninger til å drikke foran sine barn?
- Tror du at folk tenker noe over om de skal drikke foran sine barn i julen, eller ikke, i forkant av juleferien?

Avslutning (5-7 minutter):

- Som en avrundning på intervjuet ønsker vi gjerne å høre hva du tror er årsaker til at foreldre drikker alkohol i juleferien (med barn tilstede)?
- Hvis du skulle laget en kampanje for å gjøre folk mer oppmerksomme på å ta et valg om hvor mye de skal drikke i julen i forkant av juleferien, hvilke kanaler ville du brukt for å nå ut til foreldre i alderen 30-39 år? (Hvilke kanaler ville truffet deg med et slikt budskap og hvorfor?)
- Til slutt, er det noe du ønsker å tilføye?

5.2 Transkriberte dybdeintervjuer

5.2.1 Intervju 1: Kvinne, Oslo

Hei! Da var du klar for et lite intervju?

Heisann! Hehe, ja.

Okei, supert. Jeg kan jo gjennomgå en gang til hvordan det fungerer.

Formålet med dette intervjuet er kun å samle inn data om målgruppen vår til bacheloroppgaven. Jeg vet at alkoholkonsum innad i familier er et ganske personlig tema, men det er selvfølgelig helt anonymt. Dersom noe skulle bli for ubehagelig å svare på, så er det selvfølgelig lov å ikke svare.

Er dette greit?

Ja da.

Flott! Da begynner vi. Jeg må fylle ut kjønn, så det blir vel kvinne, hehe.
Haha. Kvinne, ja.

Hehe. Hvor gammel er du?

32.

Og hvilken region bor du i?

Oslo.

Jepp. Hva er din månedlige inntekt etter skatt? Du kan velge å ikke svare på dette, altså.

Trettifire (34.000 kroner).

Okei. Vet du hvor mye penger du bruker på alkohol i måneden sånn cirka?

Det er mange måneder jeg ikke drikker noen ting, så hvis man skal dra et gjennomsnitt på det kan vi vel si cirka 500 kroner i måneden.

Den er grei. Er det noen måneder du antar at du bruker mer penger på alkohol enn andre?

Ja, noen måneder skjer det mer enn andre og da bruker man gjerne mer penger. For eksempel jenteturer om sommeren og slikt. Og om man er på ferier uten barn, eller i høytider. Så det blir vel gjerne om sommeren og i juletiden da, altså i desember.

Ja. Okei.

Føler du at du i noen grad blir påvirket av vinanmeldere som anbefaler vintyper i aviser og slikt, i forkant av juleferien?

Egentlig ikke i særlig stor grad, men hvis man er ute og spiser et sted der man skal ha flere typer retter, og det anbefales en vinmeny til akkurat den menyen - da pleier jeg å gå for det.

Okei. Har du noen sinne kjøpt vin som du har sett anbefalinger for i vinspalter i aviser eller nettaviser i forkant av juleferien, da?

Nei, ikke i aviser og sånt. Hvis vi kjøper vin på anbefaling, så går det heller på anbefalinger fra venner.

Da så.

Hvor mange barn har du og hvor gamle er de?

Ett barn. Han blir fire år om en måned.

Okei. Og hva er dine holdninger til å drikke alkohol foran barnet ditt?

Jeg har ikke noe problem med å ta en øl foran sønnen min, men jeg vet veldig godt hvor mine egne grenser går, så jeg drikker veldig sjeldent foran han. I så fall er det hvis vi er på ferie, og jeg kun tar en øl til maten.

Skjønner. Har du familiemedlemmer eller venner som pleier å drikke i sammenkomster hvor deres barn er til stede?

Ja, det har jeg.

Og hva tenker du om dette?

Jeg synes ikke det gjør noe, fordi jeg skal aldri være den som sier hva andre får gjøre og ikke foran mitt barn. Men da velger jeg alltid å ikke drikke selv, slik at jeg kan ta med meg han og dra når de rundt oss tipper over for å unngå at han skal føle at han ikke kjenner igjen de han egentlig kjenner.

Ja. Sånn at du alltid blir en tilstedeværende trygghet for han, liksom?

Nettopp.

Mhm. Pleier du selv å drikke alkohol i juleselskaper hvor det er barn til stede? Det trenger ikke nødvendigvis å være ditt eget barn. Hvor mye drikker du da, i så fall?

Nei. Er mitt barn til stede, gjør jeg det ikke. Er vi i et juleselskap hvor det er flere barn, kan jeg ta meg ett glass eller to til maten, men jeg passer alltid på når det er barn til stede.

Okei. Har det noe å si for ditt eget alkoholkonsum i julen om de rundt deg velger å drikke eller ikke, til tross for at det er barn tilstede?

Nei, verken den ene eller den andre veien. Jeg gjør det som jeg selv føler er best i de settingene hvor det er barn til stede.

Flott. Har du noe formening om når du tror barn merker at foreldrene deres har drukket alkohol, da?

Ja. Jeg tror de merker det når de møter en annen personlighet. Det trenger ikke å være etter mange glass, det kan godt være etter ett av de første glassene der man blir litt avslappet, smiler litt mer og så videre. Jeg tror det er en veldig fin linje for barn mellom det og ubehag, for de skjønner ikke hvorfor foreldrene endrer seg. Så jeg tror godt at de kan merke det etter kun et par glass.

Ja. Hvor mye vin eller øl vil du i tilfellet si at det er greit å drikke med barn til stede, da?

Jeg kan ikke si noe antall enheter, men for meg holder det med én øl. Det er nok for mitt vedkommende. Jeg tenker at man ikke trenger å drikke veldig mye foran barn uansett, det synes jeg er unødvendig mens barna er våkne. Man klarer å vente til de har lagt seg.

Ja. Okei. Og kjenner du tilfeldigvis noen barn som har kommentert på sine foreldres alkoholkonsum i noen gang? Spesielt i juleselskaper eller noe sånt?

Ja, det gjør jeg.

Okei. Har du opplevd at dine egne foreldre har drukket foran deg da du selv var liten?

Ja.

Okei. Hm. Har du noen formening om en persons foreldre sitt forhold til alkohol har noe påvirkning på personens egne holdninger til å drikke

foran sine barn? Altså, at dersom ens egne foreldre har drukket foran dem, så har det noe å si for om de kommer til å drikke foran barna sine eller ikke selv?

Eh... Ja, det tror jeg at det har. Man drar med seg det man har opplevd selv videre. Det betyr ikke nødvendigvis at det er noe negativt, men jeg tror at man påvirkes av alt man har opplevd som liten.

Ja. Og tror du at folk pleier å tenke nøye over om de skal drikke foran barna sine i julen, eller ikke, i forkant av juleferien? At de planlegger det litt, på en måte.

Nei, det tror jeg dessverre ikke at de gjør. Mitt inntrykk er at veldig mange forbinder jul med alkohol.

Okei. Da så. Som en avrundning på intervjuet ønsker vi gjerne å høre hva du tror er gjengående årsaker til at foreldre drikker alkohol i juleferien med barn til stede?

Mhm... Jeg tror det er fordi det hører med. Det har man gjort fra da man var ung, og opplevd siden man var liten selv. At høytider innebærer hygge, juleøl og slike ting. Og da glemmer man litt selve foreldredelen fordi "nå er det jul så nå skal vi kose oss. Nå kan barna sitte lenge oppe og se på TV mens vi kan sitte nede og drikke litt."

Jeg tror rett og slett at de glemmer seg. Jeg merker at nå som jeg har bremsset kraftig ned på alkohol, ser jeg det på andre hvor vanskelig de har for å unngå det. Jeg tror veldig mange gjør det bare fordi "alle andre" liksom gjør det.

Ja... Så - hvis du tenker tilbake til da du selv var barn, kan du fortelle meg om den beste julefeiringen du husker å ha hatt?

Eh... Jeg har jo hatt mange fine. Jeg husker egentlig ikke en spesiell gang.

Ikke en gang som skiller seg ut som spesielt positiv, liksom?

Nei.

Okei. Kan du fortelle om den verste julefeiringen du husker, da?

Hm... Som inneholder alkohol, liksom? Jeg vet hvilken julefeiring som var verst, men jeg tror ikke den er så relevant, den inneholdt andre rusmidler...
Eh...

Du kan selvfølgelig velge å ikke svare hvis du vil.

Ja... Da velger jeg å si ingen kommentar.

Den er grei. Til slutt, er det noe du ønsker å tilføye da?

Tja. Jeg synes at barn skal få slippe å oppleve berusede foreldre. Det synes jeg. Det går en utrolig fin linje mellom å være i godt humør til å bli småfull. Det er ubehagelig for alle barn, for da vet de ikke hvor de har mammaen og pappaen sin lenger. Man blir en litt annen person. Jeg synes i det minste at man kan vente til barna har lagt seg.

Ja, supert. Tusen takk for at du stilte opp!

Ingen problem, hehe. Håper dere fikk det dere trengte.

5.2.2 Intervju 2: Mann, Oslo

Hei, og tusen takk for at jeg fikk lov til å intervju deg! Så bra at vi kunne ta det nå.

Hei. Ja, det går fint det.

Okei. Bare for å forklare litt hva dette er, så kan jeg si så mye som at det er et intervju som vil legges ved i bacheloroppgaven vår. Det skal ikke brukes til noe annet enn det. Det er helt anonymt, navnet ditt kommer ikke til å nevnes noe sted. Formålet er å kartlegge litt drikkevaner hos målgruppen vår i oppgaven. Vi kommer til å ta opp intervjuet, men opptaket vil bli slettet etter at intervjuet er blitt transkribert. Høres dette greit ut?

Ja da. Det går greit, det.

Flott, da kommer jeg bare til å skrive litt mens du snakker. Husk at det er helt lov å velge å ikke svare, hvis det er noe du ikke ønsker å svare på.

Okei.

Da begynner jeg. Jeg må skrive kjønn, og det er vel mann? Hehe.

Mann, ja.

Og hvor gammel er du?

36.

Okei. Hvilken region bor du i?

Jeg bor i Oslo, eller... Oslo og Akershus sier man vel.

Hehe, ja. Skriver Oslo, jeg. Hva er din månedlig inntekt etter skatt?

Ah, jeg har... Det er litt vanskelig å svare på. Jeg kan ta inntekt i året da. Eller, nei, det går egentlig ikke an å svare på for det kommer litt an på forskjellige ting... Jeg velger å ikke svare.

Det er greit.

Hvor mange barn har du og hvor gamle er de?

Jeg har ett barn på ett år og fem måneder.

Okei. Og vet du cirka hvor mye penger du pleier å bruke på alkohol i måneden?

Eh, det kan jeg finne ut ganske kjapt. Hm... Skal vi se. Eh, cirka 800 kroner.

Okei. Er det noen måneder der du antar at du bruker mer penger på alkohol enn andre?

Ja.

Hvilke da, for eksempel?

Det spørs helt! Det er 800 kroner jeg som regel bruker, men enkelte ganger kan jeg også bruke 500 kroner kun på én vin, liksom. Men i juletider, og i

sommertider, høytider generelt – da kan det bli litt mer. Men det er fordi da er det jo ofte besøk. Mener du kun hvor mye jeg drikker alene, eller hvor mye jeg har stående hjemme, liksom?

Hvor mye du kjøper inn generelt, egentlig. Trenger ikke bare å være til eget bruk.

Ja, okei. Da hender det jo at jeg kjøper inn mer i løpet av de tidene, ja, på grunn av besøk. Men jeg skal ikke drikke så veldig mye mer selv, for det. Man trenger jo mer til besøket.

Ja. Den ser jeg.

Vet du i hvor stor grad du påvirkes av vinanmeldere som anbefaler ulike vintyper i forkant av juleferien?

Nei, jeg er ikke noen vindrikker, så det er ikke mitt felt.

Så da har du kanskje ikke kjøpt vin på grunnlag av at du har sett anbefalinger for den?

Nei, det har jeg ikke gjort. Jeg er veldig sær på vin, fordi jeg for det første ikke kan noen ting om vin. Jeg er ingen vindrikker eller vinkjenner, jeg kan egentlig ingenting om det. Jeg er egentlig ganske sær på vin.

Hehe, okei. Har venner eller kjentes bildedelinger av alkoholkos på sosiale medier noe å si for ditt eget alkoholkonsum? Føler du at du kan bli litt påvirket av det, liksom?

Overhodet ikke.

Nei. Kommer du på noen medier som i større påvirker deg til å kjøpe alkohol enn andre, gjerne spesielt i juletiden, da?

Nei, ikke i forhold til alkohol. Mer i forhold til maten, ribbe og pinnekjøtt og sånt.

Hehe, ja, det er jo også viktig. Har du noen spesielle sosiale medier du vet at du bruker mest i hverdagen?

Eh, det er vel... Altså, jeg bruker... Nei, jeg tror det eneste jeg bruker er Facebook. Det bruker jeg også ganske lite. Er innom der en gang om dagen, eller et par ganger om dagen, kanskje.

Okei. Og hva er dine holdninger til å drikke alkohol i situasjoner der hvor barn er til stede?

Eh. Skal jeg gi deg et meningsfullt svar eller bare krysser du av noe?

Det er meningen at du skal svare utfyllende. Jeg krysser ikke av noen ting.

Okei. Jeg ser ikke noe gærent i å drikke alkohol foran barn, så lenge det er kontroll på det. Å være beruset foran barn - det liker jeg ikke. Nå snakker jeg ikke det om å bare ta noen øl og få litt humør, det er noe helt annet enn å være synlig beruset og få en personlighetsforandring.

Ja... Okei. Pleier du selv å drikke alkohol i juleselskaper hvor det er barn til stede? Og har du eventuelt en grense på hvor mye du drikker da?

Ja. Jeg stopper når jeg selv føler for det, når det er nok. Det spørs helt på hva man drikker, da. Det har jo mye å si.

Ja, det er klart. Er litt forskjell på øl og aquavit, liksom. Hehe.
Mhm.

Har det noe å si for alkoholkonsumet ditt om det er eget eller andres barn som er til stede?

Hvis man ikke har kontroll på alkoholen, så kan man ikke drikke foran barn uansett. Sånn er det bare. Det er klart at med den drikkekulturen vi har i Norge, kan det ofte egne seg veldig dårlig. Men det er opp til ethvert enkelt menneske å bestemme. De må ta en avgjørelse med seg selv, eller med familien eller ektefellen kollektivt. Det er en avgjørelse man må ta, som med veldig mye annet.

Mhm. Har du familiemedlemmer eller venner som pleier å drikke i sammenkomster hvor deres barn er tilstede?
Eh... Ja.

Og hva er dine tanker om det?

Eh... Nei, det bryr jeg meg ikke noe om det i det hele tatt. Aldri hatt noen ubehagelige situasjoner med det! Får man det, så er det klart man reagerer da.

Okei. Har det noe å si for ditt eget alkoholkonsum i julen om de rundt deg velger å drikke, selv om det er barn til stede?

Eh... Ja. Hvis det er en som kommer og vil ta seg en øl, så tar jeg gjerne en øl sammen. Absolutt. Men det blir en helt annen sak om det er barn i hus eller ikke da, det er to helt forskjellige ting.

Okei. Så, har du noe formening om når du tror barn merker at foreldrene deres har drukket alkohol?

Ja, det er når du får en personlighetsforandring. Barn reagerer veldig fort på det, og dem sier ifra. Det husker jeg med meg selv. Man merker det.

Mhm. Kjenner du noen barn som har kommentert på deres egne foreldres alkoholkonsum, da? Kanskje gjerne i forbindelse med juletiden?

Eh... Nei, det gjør jeg ikke. Tror ikke det. Hm... Jeg tenker meg veldig om nå, men jeg har ikke vært borti en sånn situasjon hvor et barn... Eller, hva regnes egentlig som barn?

Nei, altså, vi tar jo utgangspunkt i relativt små barn, men altså... Barn som er gamle nok til å forstå atferd og som kan snakke, men som er mindre selvstendige enn for eksempel en 17-åring ofte er, da. For eksempel.

Ja. Så spesielt sånn typ 3-4-åringer opp til 6-åringer? Eller mer?

Tja, kanskje den alderen og opp til sånn 12-årsalderen?

Ja. Okei. Altså, jeg har vel vært borti at... Eller, nei, vet du hva. Det har jeg faktisk ikke opplevd.

Hehe, okei. Har du opplevd at dine egne foreldre drakk foran deg som barn, da? Hva tenker du eventuelt om det?

Ja, jeg har vært borti berusede foreldre. Min far var alkoholiker. Jeg husker det med meg selv, at det var veldig vemmelig når foreldre mine ble synlig påvirket. Det var morsomt når de var godt humør og sånt, etter typ 2-3 øl, men når det begynner å bikke over og de begynner å henge med hodet, så ble det veldig ubehagelig. Det blir et helt annet menneske.

Ja, jeg skjønner.

Har du noen formening om en persons foreldre sitt forhold til alkohol har påvirkning på deres egne holdninger til å drikke foran sine barn?

Ja, det tror jeg.

Okei. Og tror du at folk tenker noe over om de skal drikke foran barna sine i julen på forhånd?

Eh, ja... Det spørs hvor høyt press det er i media. Hvor skamfullt eller akseptert det er. Folk blir veldig påvirket av sånne ting. Det tror jeg.

Okei. Som en avrundning på intervjuet så lurte vi på hva du tror er grunner til at foreldre drikker alkohol i juleferien foran barn? Hvorfor nyter man alkohol spesielt i julen, liksom?

Det tror jeg er fordi julen er en tid for feiring og samling, sammenkomst av familiemedlemmer og så videre. Det er en slags form for festtid. Da tenker jeg ikke på noe rave-party, men det er en festtid. Man har mye fri. Det man gjør med alkohol er at man koser seg og slapper av, det er det alkohol er til for. Flatfyll er ingen bra ting, men å kose seg med alkohol er noe helt annet igjen.

Ja. Og hvis du skulle laget en kampanje for å gjøre folk i 30-årene mer oppmerksomme på dette med å ta et valg i forkant av julen, hvilke kanaler ville du brukt da? Hvilke kanaler tror du ville truffet deg selv med et slikt budskap og hvorfor?

Hm... Eh... Da vil jeg si at folk tror veldig på nyhetene. De tror veldig på VG og Dagbladet. De tror veldig ofte blindt på det. Jeg tror det... Hm... Igjen, da, så har VG og Dagbladet veldig mange innlegg på Facebook. Så da kommer Facebook der igjen.

Så du ville brukt Facebook til deling, kanskje?

Ja. Det tror jeg er lurt.

Ja. Så du tror folk gjerne påvirkes av det som er faktabasert?

Ja, men hva er egentlig fakta? Hehe. Noe er fakta og noe er bare synsing.

Hehe, det er sant.

Til slutt, er det noe du ønsker å tilføye?

Eh... Ja. Jeg mener at om man skal drikke eller ikke foran barn, det er ansvarsfull avgjørelse hver forelder må ta selv. Det synes jeg.

Ja. Supert. Tusen takk for at du stilte opp!

Bare hyggelig!

5.2.3 Intervju 3: Kvinne, Bergen

Hei du! Tusen takk for at du kunne stille opp.

Hei, du! Hehe, ja, det går fint, det.

Supert! Dette intervjuet er kun til datainnsamling til bacheloroppgaven vår, og er helt anonymt. Svar gjerne så utfyllende som mulig, og så er det bare å avbryte meg hvis du kommer på noe mer du ønsker å tilføye underveis. Vi kommer også til å ta opp intervjuet, men opptaket vil bli slettet senere, når vi har skrevet ferdig. Husk at det er selvfølgelig lov å velge å ikke svare på noen spørsmål som du eventuelt ikke ønsker å svare på.

Hehe, okei!

Da vil jeg starte med å stille deg noen generelle spørsmål. Jeg må skrive opp hvilket kjønn du er, så det blir vel kvinne, hehe.

Hehe, det stemmer, ja.

Og hvor gammel er du?

Eh... Skal vi se. Hm... Jeg er vel 37? Tror jeg? Det er sjeldent noen spør meg.

Haha, da så... Hvilken region bor du i?

Bergen. Eller, hvor spesifikt vil du ha det? Jeg bor på Bønes.

Bergen er bra, det. Hva jobber du som?

Medisinsk fysiker heter det. Jeg jobber med forskning og sikkerhet rundt stråling på et sykehus.

Så kult! Og hva er din månedlige inntekt etter skatt?

Eh... Ja, nei, det vil jeg ikke svare på.

Den er grei. Hvor mange barn har du, og hvor gamle er de?

Det er tre stykker. En på 1 år og to på 6 år.

Okei. Vet du cirka hvor mye penger du bruker på alkohol i måneden?

Eh, nei...

Nei. Er det noen måneder du antar at du bruker mer penger på alkohol enn andre, da?

Eh... Kanskje om sommeren, muligens.

Ja. Føler du at du i noen grad påvirkes av vinanmeldere som anbefaler diverse type viner i vinspalter?

Nei, det blir jeg ikke påvirket av.

Okei. Har du noen sinne kjøpt en vin som du har sett anbefalinger for i vinspalter i aviser eller nettaviser, da?

Nei. Jeg blir overhodet ikke påvirket av det, i det hele tatt.

Har venners bildedeling av alkoholkos på sosiale medier påvirkning på ditt eget alkoholkonsum?

Nei, det påvirker meg ingenting. Sorry hvis jeg svarer litt kort, altså, men jeg hadde nettopp et intervju fra SSB hvor jeg bare skulle svare ja eller nei. Si gjerne ifra hvis jeg må utdype noe mer.

Hehe, det går greit. Jeg skal si ifra. Vil du i tilfellet si at du blir mer eller mindre påvirket av dette enn for eksempel vinanmeldere, da?

Nei, ingen av delene påvirker meg i det hele tatt.

Skjønner. Vet du hvilke sosiale medier du bruker mest i hverdagen?

Eh... Facebook, Instagram og Snap.

Hehe, ja. Og hva er dine holdninger til å drikke alkohol i situasjoner med barn til stede?

Jeg liker det ikke.

Nei... Pleier du selv å drikke alkohol i juleselskaper hvor det er barn til stede? Eventuelt hvor mye?

Veldig sjeldent, og veldig lite.

Den er grei. Har det noe å si for alkoholkonsumet ditt om det er eget eller andres barn som er til stede?

Definitivt! Ikke at jeg drikker veldig mye ellers, hehe. Jeg foretrekker å vente til barna de har lagt seg.

Okei. Har du familiemedlemmer eller venner som pleier å drikke i sammenkomster hvor deres barn er til stede, da? Hva er dine tanker om dette?

Våre barn eller andres barn?

Alles barn, egentlig. Både dine egne og andres.

Ja, det har jeg. Jeg synes ikke det er så veldig kult, men de spør litt på hvor store eller små de er, og hvor berusede foreldrene blir eventuelt. Men ja, det er ingen i min omgangskrets som jeg har opplevd at har blitt ubehagelig fulle mens unger har vært der. Det skjer ikke.

Nei, skjønner. Har det noe å si for ditt eget alkoholkonsum i julen om de rundt deg velger å drikke eller ikke, til tross for at det er barn tilstede?

Eh... Ja. Litt.

Okei. Har du noe formening om når du tror barn merker at foreldrene deres har drukket alkohol?

Ja, når de oppfører seg annerledes. Det går på alle måter, ikke bare... Altså, om de blir... Nei, at de oppfører seg annerledes enn de pleier.

Mhm. Har du selv en grense på hvor mye du tillater deg selv å drikke foran barna dine?

Eh... Ja. Ja, maks en enhet, kanskje en halv.

Greit. Kjenner du til barn som har kommentert på deres egne foreldres alkoholkonsum i juleselskaper eller familiesammenkomster i juleferien?

Eh, jeg har hørt om at noen har kommentert det... Jeg har ikke hørt de si det selv.

Skjønner. Har du opplevd at dine egne foreldre drakk foran deg da du var barn, og hva er dine tanker om det i så fall?

Eh, nei. De er totalavholds, så det har jeg heldigvis aldri opplevd. Så jeg synes det var veldig rart når andre sine foreldre drakk, og oppførte seg rart.

Ja, da så. Det kan jeg tenke meg. Har du noen formening om en persons foreldre sitt forhold til alkohol har påvirkning på personens egne holdninger til å drikke foran sine barn?

Ja, både positivt og negativt. Jeg tror hvis barn opplever at foreldrene deres drikker mye og blir ubehagelige, så vil de kanskje begrense seg selv senere foran egne barn. Men hvis foreldrene deres bare drakk litt, så tenker man kanskje selv at det er en mer naturlig del av hverdagen.

Mhm. Og tror du at folk tenker noe over om de skal drikke foran sine i barn i julen, eller ikke, i forkant av juleferien? At de på en måte planlegger det.

Ja, det håper jeg da at de gjør. Når du sier barn, tenker du på alle som bor hjemme frem til de er fylt 18 år, eller...?

Nja, vi tenker vel egentlig på barn som er gamle nok til å registrere andres atferd, kanskje fra sånn fire år og opp til tenårene et sted... De som er mest påvirkelige og minst selvstendige.

Ja, skjønner.

Mhm. Så hva tror du er årsaker til at mange foreldre velger å drikke foran barn i julen?

De skal kose seg. Og de har fri, og ferie.

Ja. Hvis du selv skulle laget en kampanje for å gjøre folk mer oppmerksomme på å ta et valg om hvor mye de skal drikke i julen, i forkant av juleferien, hvilke kanaler ville du brukt for å nå ut til foreldre i alderen 30 - 39år? Det blir jo litt det samme som hvilke kanaler du føler treffer deg best, med et slikt budskap.

Eh... Jeg tror jeg hadde satt det på fredag og lørdag kveldstid, hvert fall. Vi "gamliser" seg jo litt på TV på kveldstiden i helgen. Og det er jo som regel i helgen man drikker, da er det gjerne fredag-lørdag. Så det tror jeg - fredag og lørdag kveld. Men ikke sånn midt på dagen midt i en ukedag, for da er det ikke aktuelt å... Eller, kanskje fredag ettermiddag hvis du skal innom polet på vei hjem. Sånn hvis man skal planlegge sendetid og. Fredag ettermiddag fra 12 og utover, på diverse sosiale medier, når man er i modus til å kjøpe drikke. Det skal kun være til juletiden, sant?

Ja, egentlig.

Da ville jeg begynt i november. Jeg tenker lineær-TV er lurt. Jeg tror det hadde funket best. For min del, hvert fall. Hvis jeg hadde sett en trist filmsnutt om noen foreldre som drakk og ungen som var til stede, ville jeg scrollet forbi det på insta og Facebook. Jeg har sett sånne filmer før, bare at de handlet om å røyke sigaretter foran barn. Det var trist. Når det er på lineær-TV har man ikke mulighet til å bare scrolle forbi det, liksom.

Mhm. Og til slutt - er det noe du kunne tenke deg å tilføye?

Hm... Nei, lykke til med oppgaven bare!

Hehe, takk. Og takk for hjelpen!

5.2.4 Intervju 4: Kvinne, Stavanger

Skal vi se, da begynner jeg bare med litt generelle spørsmål om demografi og litt sånt. Du er jo da kvinne. Hehe.

Hehe, kvinne, ja.

Og hvor gammel er du?

Jeg er 38 år.

Og du bor i Stavanger-regionen?

Ja.

Hva jobber du som? Og hva er din månedlige inntekt etter skatt?

Jeg jobber som lærer i Sola kommune. Hm, etter skatt... Hva er nå det, da? Det er jeg litt usikker på.

Kun sånn cirka-beløp.

Det blir vel 28 000, tror jeg.

Ok, flott. Hvor mange barn har du og hvor gamle er de?

Jeg har et barn på 5 år.

Ok. Cirka hvor mye penger bruker du på alkohol i måneden?

Det har jeg egentlig ingen oversikt på. Det er egentlig ikke jeg som handler inn... Men tenker du på kun mitt bruk eller for husholdningen?

Egentlig husholdningen. Det kan være kun sånn cirka hva du tror dere bruker i gjennomsnitt.

Ok, det er egentlig ikke jeg som handler inn. Tenker du på det vi handler inn hjemme, eller når vi er ute å på restaurant og så videre, også?

Tenker totalt sett, sånn omtrent hvor mye du tror.

Ja, da blir det veldig cirka, kanskje 1000 kroner. Eller, jeg har egentlig ikke peiling, det kan godt hende at det er mer enn dette også. Eller mindre. Det er litt usikkert.

Ja, ok. Det går fint, trenger ikke å ha helt nøyaktig tall, men jeg noterer at

du er usikker. Vet du om det er det noen måneder du antar at du bruker mer penger på alkohol enn andre?

Ja, jeg vil vel si det. I ferier gjerne, og gjerne spesielt i juletider. Da har vi jo gjester så da går det en del mer på alkohol. Og om sommeren, da har vi jo fri, så da har du gjerne oftere et glass vin enn når du er på jobb. Så ja, i ferier generelt går det nok mer penger på alkohol siden du har fri i en lenger periode, og du har oftere gjester og sånt.

Ja, fint. I hvor stor grad påvirkes du av vinanmeldere som anbefaler ulike vintyper i forkant av juleferien? For eksempel vinspalter i ulike aviser eller nettaviser?

Gir du meg noen alternativer da eller?

Åja, nei, jeg tenker mer i forhold til om du pleier å lese slike vinspalter og om du tror dette påvirker ditt kjøp?

Åja, vel, jeg leser spalter innimellom.

Ok, tror du at du har kjøpt vin som du har sett anbefalinger for i vinspalter i aviser eller nettaviser i forkant av juleferien?

Ja, det har jeg. Det er jo gode tips i forhold til hvilke vintyper som er gode til julematen og slikt.

Vet du hvilke aviser/nettaviser du har sett vinspalter i?

Nja, det er vel A-magasinet (Aftenbladet) og magasinet til DN, Dagens Næringsliv, og... Ja, det er vel det.

Ok, flott.

Har venner eller kjentes bildedelinger av typ ”alkoholkos” i sosiale medier påvirkning på ditt eget alkoholkonsum?

Ehm, det må du nesten gjenta.

Åja, ja, så klart. Jeg spurte om du tror at dine venner eller andre kjentes bildedelinger på sosiale medier av typ ”alkoholkos” har påvirkning på ditt eget alkoholkonsum? For eksempel bilder av et glass vin foran peisen, eller vinkos til maten og lignende?

Nei, det vil jeg ikke si. Jeg vil ikke si at jeg blir påvirket av det de legger ut på noen måte.

Ja, ok. Vil du i tilfellet si at du blir mer eller mindre påvirket av delingen fra venner enn for eksempel vinanmeldere på nettaviser eller aviser?

Det blir vel ingen av de. Det er ikke sann at jeg blir påvirket til å drikke mer, det er heller det at jeg får gode tips til nye viner og viner som passer til matretter gjennom vinspalter, enn at de påvirker meg til å drikke dersom jeg ikke hadde tenkt å drikke. Altså, hvis jeg for eksempel ser bilder på Facebook av at noen venner legger ut et bilde av vin og ”endelig helg,” så hadde jeg nok tatt et glass vin uansett om de hadde lagt ut dette bildet eller ikke. Det er ikke det at jeg blir påvirket av venner, men at det ligger i kulturen, og det er derfor jeg for eksempel tar meg et glass vin til maten når det er helg.

Kommer du på noen medier som i større påvirker deg til å kjøpe eller alkohol enn andre, gjerne spesielt i juletiden?

Jeg føler liksom at sånn som for eksempel før jul, så har Facebook mange kampanjer, eller det er jo ikke Facebook sine kampanjer, men det er mange kampanjer på Facebook. Sånn som for eksempel fra AV-OG-TIL som legger ut holdningskampanjer mot at folk ikke skal drikke så mye i julen, påvirker mer til å tenke over å hvor mye man drikker da spesielt med barn til stede, enn at folk legger ut bilder av at de drikker, sånn for eksempel hvis folk legger ut bilder av champagnelunsj. Kampanjene får deg til å tenke deg mer om. Gjerne spesielt folk som vet at de ofte drikker litt for mye, kan gjerne bli litt påvirket av disse kampanjene til å tenke mer over hvor mye de drikker når de ser sånne kampanjer.

Mhm, ja. Flott.

Hvilke sosiale medier bruker du mest i hverdagen?

Jeg bruker nok mest Facebook og Instagram. Jeg har ikke Snapchat, hehe.

Nei, ok.

Flott. Da vil jeg å høre litt om dine holdninger i forhold til å drikke alkohol i situasjoner med barn til stede? Enten det er dine egne eller andres barn.

Ja, skal jeg bare si litt hva jeg tenker?

Ja, gjerne.

Ok, tenker du i julen da eller?

Ja, gjerne spesielt julen. Men egentlig bare generelt hva du tenker om å drikke alkohol i situasjoner og sammenkomster hvor det er barn til stede.

Ok, jeg er vel litt liberal. Jeg synes det er helt ok å, hvis du for eksempel tenker julen, å ta et glass vin eller øl når det er barn til stede. Jeg bryr meg ikke om min femåring er med i selskapet eller hva det er, men jeg drikker meg jo ikke full. Jeg tror liksom det er en del av kulturen å servere vin til maten, selv om det er barn til stede. I vår vennegjeng pleier vi liksom å drikke selv om barna er til stede. Jeg tror liksom det er litt slik kulturen vår er, og det er ikke sånn at vi ikke drikker når det er barn til stede. Det handler jo så klart om måtehold, og jeg synes jo det er helt forkastelig hvis ikke foreldre bruker vett. Men jeg har ingenting imot å ta et glass vin eller øl selv om min femåring er til stede. Så lenge han føler seg trygg, og ikke synes det er ubehagelig. Jeg hadde jo aldri gjort det hvis hadde følt seg ukomfortabel.

Nei, skjønner.

Ja, dette har du vel egentlig svart på; pleier du selv å drikke alkohol i juleselskaper hvor det er barn til stede? Eventuelt drikker du mindre når det er barn til stede enn hva du hadde gjort ellers?

Ja. Jeg drikker mindre når det er barn til stede.

Ja, har det noe å si for alkoholkonsumet ditt om det er ditt eget eller andres barn som er til stede?

Nei, det vil jeg ikke si. Jeg tar uansett hensyn til at det er barn til stede.

Har du familiemedlemmer eller venner som pleier å drikke i sammenkomster hvor deres barn er tilstede? Ja, det har du vel egentlig svart på.

Ja, det har jeg.

Har det noe å si for ditt eget alkoholkonsum i julen om de rundt deg velger å drikke eller ikke, til tross for at det er barn tilstede?

Ja, altså, hvis ingen hadde hatt seg et glass vin så hadde jo ikke jeg heller gjort det. Jeg gjør det vel fordi det er normalt - det er liksom forventet. Det er på en måte en del av kulturen, men hvis ingen andre hadde drukket, så hadde jo ikke jeg sittet og drukket vin alene heller.

Har du noe formening om når du tror barn merker at foreldrene deres har drukket alkohol?

Vel, jeg husker jo fra min egen barndom at jeg av og til syntes mor og de var litt annerledes noen ganger når de drakk alkohol. Men da må jeg vel ha vært litt eldre en min sønn som nå er 5, jeg var jo gammel nok til å tenke over det. Jeg kan ikke tenke meg at jeg hadde merket det på samme måte hvis jeg var 4-5 år gammel. Det var jo etterhvert som vi ble litt eldre at vi merket mer hvordan stemningen ble blant de voksne etter at de hadde drukket, og vi merket jo mer jo eldre vi ble og jo lenger vi fikk være oppe. Jeg huske hvert fall i tenårene, da jeg i utgangspunktet ofte var flau over foreldrene mine, da kan jeg huske at jeg noen ganger syntes mamma var teit når hun drakk, og jeg ble flau over oppførelsen hennes. Jeg tror helt klart barn merker det når foreldrene deres drikker, at de blir litt annerledes, vertfall hvis det er mye de drikker. Jeg aner egentlig ikke noe om hva sønnen min oppfatter. Men vi drikker jo selvfølgelig ikke mye når han er til stede, da er det gjerne mer når han først har lagt seg. Jeg vil jo ikke at han skal synes det er ukomfortabelt, og merke at vi oppfører oss annerledes. Jeg tror barn kan legge merke til noe hvis det er for mye alkohol inni bilder, men ikke etter kun 1 til 2 glass vin. Det er det vi drikker de gangene sønnen vår er til stede, og vi hadde selvfølgelig ikke gjort det hvis det var ubehagelig for han.

Nei, skjønner.

Men jeg vet ikke om det vi gjør er feil, men det er som sagt slik vi er vandt til og det er det som er en del av kulturen vår, og slik de fleste vennene våre gjør. Og vi passer jo så klart på at det ikke blir for mye når barna er til stede. Dersom noen av de som var i selskapet hadde drukket for mye, hadde jeg jo reagert og selvfølgelig tatt det opp med personen. Det hadde jo ikke vært greit.

Ja, skjønner. Fint.

Kjenner du til barn som har kommentert på deres egne foreldres alkoholkonsum i juleselskaper eller familiesammenkomster i juleferien?

Nei.

Du har vel gjerne nevnt dette med om du har opplevd at dine egne foreldre har drukket foran deg som barn. Hva er dine tanker om dette?

Ja, det har jeg som sagt opplevd, og det har stort sett vært trygt. Men etter hvert som jeg begynte å bli større, har vi fått med oss mer av hva som skjedde utover kvelden. Det hadde jo med at vi var lenger oppe og dermed fikk med oss mer av hvordan de voksne oppførte seg utover kvelden. Jeg vil si at vi har relativt like holdninger, som foreldrene våre. Vi har liksom ikke blitt skånet for det, men vi har heller ikke hatt det ubehagelig i forbindelse med det. Det ”verste” som har hendt er vel det at jeg har blitt flau over foreldrene mine, men jeg kan ikke huske at mor og far var ubehagelige på noen måte, heller at de var litt teite. Spesielt da jeg var tenåring syntes jeg de oppførte jeg teit når de drakk noen ganger. Men jeg har vel ”lært” fra dem og deres vaner, og det at du har vin til maten på ferier, og at i juleselskaper er det vanlig med vin til maten. Så lenge du ikke kjører, da. De fleste pleier som regel å drikke med mindre de kjører. Det er liksom helt vanlig.

Det neste spørsmålet har du svart litt indirekte på, men har du noen formening om en persons foreldre sitt forhold til alkohol har påvirkning på personens egne holdninger til å drikke foran sine barn?

Ehm, ja, jeg tror egentlig det. Jeg tror det er veldig kulturstyrt i forhold til hvilken gjeng du tilhører og den sosiale kretsen du er i. Dette tror jeg har betydning for hva du selv tenker er normalt når det kommer til å drikke alkohol, for eksempel det med å ta seg et glass vin til maten, i helgene og i ferier.

Ja, vil du da også si at den sosiale settingen har betydning for alkoholkonsumet ditt?

Ja.

Tror du at folk tenker noe over om de skal drikke med barn til stede i julen, eller ikke, i forkant av juleferien?

Ja, det tror jeg. Jeg tror de som ser på de kampanjene som legges ut i forbindelse med alkohol i julen og barn til stede, tenker seg om litt ekstra. Spesielt da hvis de vet at de har en tendens til å drikke litt for mye, da tror jeg de gjerne tenker over at de skal ta det litt med ro i julen for ikke å gå på en smell. Men egentlig tror jeg de fleste kjører sitt vanlige løp, noe også jeg og gjør. Det er ikke slik at jeg tenker noe mer over at jeg må ta hensyn til barna i julen enn ellers. Jeg tror folk gjør som vanlig, for eksempel hvis de pleier å ta et glass vin til lørdagsmiddagen, så kan de også ha det til julemiddagen uten å tenke noe mer over det da. Den eneste forskjellen er vel at julen utgjør mange dager med fri på rad, og da blir gjerne alkoholkonsumet større. Jeg tenker likevel ikke at når det er jul så må jeg ta spesielt hensyn, det er noe som er innarbeidet til vanlig, og det er en selvfølge at man tar hensyn til barna. Det er uakseptabelt å bikke over når det er barn til stede. Og hvis noen i juleselskapet hadde drukket for mye så hadde jeg jo selvfølgelig gitt beskjed at dette ikke er greit når det er barn til stede.

Ja, ok. Det er jo veldig bra da.

Ja, det er jo ikke greit å drikke til det bikker over når barna er til stedet. Men det er ikke noe jeg har opplevd så langt, hvert fall. Som sagt så tar vi alltid hensyn til at barna er der, og da venter vi heller med å drikke litt mer til de har lagt seg eventuelt.

Nei, ok. Så bra.

Som en avrundning på intervjuet ønsker jeg gjerne å høre hva du tror er årsaker til at foreldre drikker alkohol i juleferien? Med barn til stede.

Jeg tror det handler en del om kultur, som sagt. Det handler vel om å slappe skikkelig av og trives, også er det gjerne en forventning til at man drikker i slike sosiale sammenkomster i julen. Jeg tror det er en miks av at det er forventet, det er sosial og koselig. Og, jeg hører gjerne litt gammeldags ut nå, men jeg syns at hvis du spiser god mat så er det godt med en god vin til. Dette er nok ikke noe jeg hadde sagt for 20, eller 10 år siden, men nå syns jeg liksom de og de rettene passer til en god vin. Det blir liksom ikke det samme med en brus til julematen, det smaker liksom ikke like godt. Synes vertfall jeg. Og vann, eller det går jo så klart an å drikke vann, men.. Det er liksom noe med smakskombinasjonene og kosen, tror jeg. Og da generelt sett forventninger. Vi drikker jo også vin fordi det er godt og ikke for å bli full. Det handler om å slappe av og ha det gøy i sosialt lag. Og da er det ofte at det forventes at vi har litt vin til maten.

Ja, jeg skjønner. Jeg bare lurte på dette med forventninger. Er det forventninger fra venner og familie, eller tenker du forventninger fra samfunnet eller den sosiale settingen generelt? Kunne du utdypet akkurat hva du mener her?

Ehm, ja... Forventningene handler vel generelt om at det er kultur for at det er ok. Det er liksom en del av settingen, ja. Men det er selvfølgelig ikke slik at jeg føler at vennene mine presser meg til å drikke eller noe. Og det er ikke teit om du er edru i et juleselskap fordi du kjører for eksempel. Men for eksempel hvis jeg er på fest med venner og ikke drikker, uten at det er fordi jeg kjører for eksempel, så må jeg nok forvente å få en del spørsmål fra venner om hvorfor jeg ikke drikker. Jeg tenker at det handler om at det er slik det har blitt i dag, det er det som er normalt. Det å drikke i juleselskaper og sammenkomster med venner og familie har blitt en del av kulturen og en viktig og sterk tradisjon. Det er vel det jeg mener med at det er forventet at du drikker. Selv om det er barn til stede. Men selvfølgelig ikke mye, eller slik at de merker det og føler seg ukomfortable på noen som helst måte.

Ja, ok. Da lurer jeg egentlig på hvis du skulle laget en kampanje for å gjøre folk mer oppmerksomme på å ta et valg om hvor mye de skal drikke i julen, i forkant av juleferien, hvilke kanaler ville du brukt for å nå ut til foreldre i alderen 30-39 år? Eller, hvilke kanaler ville eventuelt truffet deg best med et slikt budskap, og hvorfor?

Det må vel bli sosiale medier. Det er jo nesten ingen som ser på vanlig TV lenger, folk streamer vel stort sett.

Ja, det er sant. Hvilke sosiale medier tenker du ville vært mest effektive da tror du?

Facebook er vel den sterkeste kanalen, og da når man ut til mange på en gang.

Flott.

Til slutt, er det noe du ønsker å tilføye?

Hm, nei. Jeg har jo vært helt ærlig, og sagt det jeg mener om temaet. Jeg syns det er viktig å ta hensyn til barna når det er alkohol i bildet. Det er jo et veldig interessant tema, så jeg håper dere får noe ut av intervjuene og får laget en god kampanje.

5.2.5 Intervju 5: Kvinne, Stavanger

Okei, ja, da er det først bare noen sånne generelle spørsmål, hehe. Ja, kjønn?

Da kan jeg si at er kvinne, hehe.

Og alderen din?

Da må jeg nesten tenke... Jeg er 32, jeg. Hehe.

Ja, hehe... Og din månedlige inntekt, netto? Etter skatt?

Etter skatt?

Ja.

Hm... Ja, hva er det... Eh...

Sånn cirka...

Ja, hva er nå det... Ja, rundt 30.000, kanskje.

Ja. Og så er det: Hvor mange barn har du og hvor gamle er de?

To. Han ene er tre år og så er det en på ni måneder.

Ja. Eh, og så er det... Cirka hvor mye penger bruker du på alkohol i måneden?

Eh, det er ikke så godt å si... Nei, det vet jeg ikke.

Du kan ta det sånn cirka, sånn i gjennomsnitt. Hva tenker du?

Tja... Kanskje... Men er det både for, ja, for familien vår?

Ja.

Ja... Kanskje... 300.

Ja. Og er det noen måneder du antar at du bruker mer penger på alkohol enn andre måneder?

Nei.

Nei... Ikke noe i forhold til høytider, eller?

Nei.

Nei. Ehm... Ja, i hvor stor grad påvirkes du av vinanmeldere som anbefaler ulike vintyper i forkant av juleferien? Sånne vinspalter i nettaviser, aviser og så videre.

Hvor påvirket jeg blir av det?

Ja, vil du si at det har noen påvirkning på ditt valg av vin eller...?

Nei.

Nei. Så da har du altså ikke kjøpt vin etter at du har sett anbefalinger i vinspalter i aviser eller nettaviser i forkant av noe?

Nei, ingen ting.

Har venners eller kjentes bildedelinger av "alkoholkos," typ sånn et vinglass foran peisen eller lignende, påvirkning på deg når det kommer til ditt eget alkoholkonsum? På sosiale medier.

Nei... nei.

Nei. Eh... Vil du i tilfellet si at du blir mer eller mindre påvirket av venners bildedelinger enn for eksempel vinanmeldere på nettaviser eller aviser?

Tja, altså hvis jeg skulle blitt påvirket, da ville jeg sikkert blitt det mer av venner og sånt, ja.

Mhm. Ehm... Kommer du på... Hvilke sosiale medier bruker du mest? Hvis du bruker sosiale medier.

Jeg bruker ikke så mye, men... Ja, Facebook er vel den eneste.

Ja.

Mhm.

Og tror du dine venner og kjente på din alder, tror du Facebook er det sosiale mediet de bruker mest? Vet du noe om det?

Eh... Ja, sikkert Facebook. Og Instagram er det mange som bruker. Og Snapchat, sikkert, det er det mange som bruker. Men jeg er som et lite fossil - har ikke det heller, hehe.

Ja, okei. Hva er dine holdninger til å drikke alkohol i situasjoner der det er barn til stede? Enten dine eller andre sine barn.

Sikkert mer, enda mer tilbakeholden hvis det er andre sine barn i tillegg, for da vet du ikke hvilke regler deres foreldre har. Men sånn når barn er til stede, så... Så... Da er det ikke så ofte at vi drikker mens de er våkne, egentlig. Det blir jo mest at vi kan ta noe etter det har lagt seg. Men jeg kan fint drikke én enhet mens de er våkne på kvelden.

Ja. Så du vil si at du er på en måte strengere med deg selv når det er andre sine barn til stede?

Ja, enda mer. Men det er fortsatt ikke snakke om å bli noe beruset eller noe sånt uansett.

Nei, nei. Skjønner.

Ja, vi drikker kanskje mest alkoholfritt når vi har barn til stede.

Mhm. Ehm... Ja, det går litt på det samme da, men pleier du selv å drikke alkohol i juleselskaper hvor det er barn tilstede? Eventuelt hvor mye du drikker når det er barn til stede i forhold til hvis det ikke hadde vært barn til stede?

Ja, ja, det er egentlig akkurat de samme reglene. At vi ikke drikker noe særlig mens barn er til stede, ja.

Mhm. Nei.

Da er det maks, liksom... Ja... En enhet kanskje.

Ja. Har du familiemedlemmer eller venner som pleier å drikke alkohol i sammenkomster hvor barn er tilstede? Og hva er dine tanker om dette?

Nei, ikke noe mer enn det vi gjør. Da er det liksom omtrent et halvt glass eller... Ja.

Nei. Mhm. Har det noe å si for ditt eget alkoholkonsum i julen om de rundt deg velger å drikke eller ikke? Med da barn til stede.

Hm, nei... Kanskje hvis noen har veldig sånn "erklært" at de absolutt ikke drikker noen ting når barn er til stede. Da drikker vel ikke jeg heller.

Mhm. Ja. Har du noe formening om når du tror barn merker at foreldrene har drukket alkohol?

Ja. De merker det sikkert... Jeg føler liksom ikke at du skal drikke mer enn en enhet egentlig.

Nei. Ehm... Hm, ja. Dette går egentlig litt på det du har svart på. Ja, kjenner du til noen barn som har kommentert eller reagert på deres egne foreldres alkoholkonsum i juleselskaper eller... Nei?

Nei, ingen.

Nei. Har du opplevd at dine egne foreldre har drukket foran deg som barn, og hva er eventuelt dine tanker om dette?

Nei, ikke mer enn det at de kanskje har... ja, tatt ett glass øl mens... ja, at mamma har tatt et glass øl mens pappa har holdt på med leggingen vår eller noe sånt. Men ja, de også har drukket mye alkoholfritt, så det er ikke noe sånn... Som barn så er det jo... Ja, det er ikke noe sånn at de ble beruset eller noen ting. Så som barn tenkte jeg ikke noe over om de var beruset, om det var alkoholfritt eller om det var alkohol.

Nei. Så det er ikke noe du har tenkt over eller noe?

Nei.

Nei. Men har du noen formening om en persons foreldres alkoholkonsum har påvirkning på deres eget alkoholkonsum? Altså, om man blir påvirket av at foreldrene eventuelt drakk foran deg når du var liten? Sånn for personer generelt.

Ja. Ehm... Nå må jeg tenke litt. Man blir jo sikkert litt påvirket av... Kanskje hvis mine foreldre hadde vært sånn veldig strenge, sånn at alkohol ikke var noe som noen av oss skulle drikke... Så kanskje jeg hadde vært sånn selv og. Men jeg har liksom følt at mine foreldre har vist at... Ja, jeg har liksom aldri sett de drikker mer enn ett glass, liksom. At de har vært et forbilde på sånn helt moderat... At det ikke er noe man drikker for beruselsen skyld. Så sånn sett har de kanskje vært et greit forbilde for min del. Men man blir jo sikkert påvirket hvis noens foreldre har drukket mye, så kanskje man gjør det mer selv.

Ja. Du vil si at en persons holdninger påvirkes av deres foreldre?

Ja, det regner jeg med.

Ja. Tror du at folk tenker noe over om de skal drikke med barn til stede i julen, altså om de tenker på det i forkant av juleferien eller ikke?

Ja, det tror jeg mange gjør. Det er en sånn grei ting å ha tenkt på. Men vet jo hva man selv gjør, men at man også følger litt med på hva de andre skal gjøre og sånt.

Ja. Så hva du selv gjør vil ha litt å si i forhold til hva de andre gjør, eller at det påvirker litt hva du selv gjør i juleselskapet? I forhold til drikke, eller?

Ja. Jeg vil jo ikke at mine barn skal utsettes for noe jeg ikke synes er greit. Da er det liksom å ha... Ja. At man velger å eventuelt ha en samtale hvis man føler at noen blir et problem. Jeg vil liksom ikke utsette mine barn for at de skal oppleve at noen skal bli noe annerledes eller noe sånt.

Nei. Ehm... Ja. Det er en del av spørsmålene som er litt like, men som en slags avrundning på intervjuet da, så ønsker jeg å vite litt hva du tror er årsaker til at foreldre drikker alkohol i julen med barn til stede? Eller hva som generelt er årsaken til at folk drikker i julen?

Ja, det er vel... Jul er vel ekstra forbundet med kos, og det er klart at det er noen som forbinder alkohol veldig med kos. At det er litt sånn... At noen kan ta litt ekstra, kanskje. Noen. Så jeg synes jo det er veldig viktig når man har barn, at man... At man tenker på det. Både på seg selv og andre, liksom.

Ja... Tror du folk drikker mer i julen i forsvar til barn til stede, enn de ville gjort resten av året?

Mange gjør sikkert det, men sånn for meg og mine venner så har man et veldig sånn... Det er ikke tilfeldig hvordan man velger å drikke, så det er liksom ikke tilfeldig hvordan settingen er, for man har sine grenser.

Ja. Så du vil ikke si at den sosiale settingen påvirker ditt alkoholkonsum? I forhold til at det er jul?

Nei. Ikke meg og mine venner. Men jeg regner med at det kan være sånn for mange andre folk.

Ja... Så, hvis du skulle laget en sånn kampanje for å gjøre folk mer oppmerksomme på å ta et valg i forkant av juleferien i forhold til hvor mye de vil drikke, eh... hvilke kanaler ville du brukt for å nå ut til foreldre i alderen 30–39 år? Så, hvilke kanaler ville gjerne ha truffet deg med et slikt budskap og hvorfor?

Eh, ja... Nei, det er jo mye... Det er jo mye nettaviser og sånt. Ehm. Ja. Nyheter på TV, det er jo det alle... Man rekker kanskje ikke å lese så mye aviser og sånt ellers når man har småbarn, men nyhetene ser vi på.

Ja. Får du og med deg... Bruker du gjerne Facebook til å få med deg nyhetene der?

Nei... Jeg føler liksom at nyhetene på TV er det minste man får med seg. Typisk sånn God Morgen Norge og sånt. Men det er jo kanskje typisk at folk deler på Facebook, ja... Sånn Av-og-til-kampanjer og sånt.

Ja. Det er jo Av-og-til vi samarbeider med om denne kampanjen.

Ja. Jeg synes også det er veldig greit, å liksom... Det er greit at folk får vite at man kommer til å bli påvirket før man egentlig tenker og at man... Ja.

Ja. De jobber jo veldig med alkovett, og at noen ganger er det greit og andre ganger ikke.

Ja, jeg synes det er veldig spennende!

Ja. Til slutt, er det noe du ønsker å tilføye? Noe du kommer på?

Nei... Nei, egentlig ikke.

Nei. Supert, tusen takk!

Bare hyggelig! Det er en bra kampanje.

5.2.6 Intervju 6: Mann, Bergen

Heisann! Tusen takk for at du hadde tid til å møte meg i dag.

Hei! Hehe, ja, bare hyggelig, det.

Ja, så da var du klar for et lite intervju?

Hehe, ja.

Supert. Jeg kan jo gjenta hvordan det fungerer. Vi skriver en bacheloroppgave der vi skal lage en holdningskampanje, og disse intervjuene er for å samle inn data om målgruppen. Temaet virker kanskje litt personlig, men alt er helt anonymt, så det er fint om du kan svare så åpent og utfyllende som mulig. Det er selvfølgelig lov å velge å ikke svare, dersom det er noen spørsmål du ikke ønsker å svare på. Jeg kommer til å skrive mens du snakker, og så kommer vi til å ta opp samtalen, men opptaket vil bli slettet etter at vi har gjort oss ferdig med analysen av intervjuet.

Okei. Høres bra ut.

Supert. Da starter vi. Først er det noen ganske generelle spørsmål. Jeg må skrive hvilket kjønn du er, hehe.

Ja, det blir jo mann det, hehe.

Hehe, ja. Og hvor gammel er du?

39.

Hvilken region bor du i?

Religion?

Nei, region. Altså hvilket område bor du i?

Åja! Haha. Jeg bor jo på Bønes, altså i Bergen.

Okei. Og... Hva jobber du som?

Jeg jobber som, eh... som tekniker offshore.

Okei. Hm... Hva er din månedlige inntekt etter skatt?

Ehm... Ja, den vil jo variere. Men du kan si at det er 45. Brutto?

Nei, helst netto. Altså etter skatt.

Åja, etter skatt... Det varierer, skjønner du. Med offshore og sånn.

Ja, jeg skjønner det. Du kan jo bare si sånn cirka.

Ja. Men sånn generelt vil jeg si at det blir... Jeg må regne kjapt, eh... 30.000 kanskje, da.

Ja, okei. Hvor mange barn har du og hvor gamle er de?

Jeg har to barn, to jenter på to og fem år. Hun ene blir seks nå i helgen da, faktisk. Hun eldste.

Hehe, så gøy!

Vet du cirka hvor mye penger du bruker på alkohol i måneden?

Eh... Pengebruk på alkohol i måneden... Hm... Veldig vanskelig. Vi må ta noe generelt, det er jo veldig varierende. Pengebruk, ja, i måneden, hm... Tenker du til meg, eller hele familien?

Altså, vi tenker hvor mye av dine egne penger du bruker på alkohol i måneden, sånn cirka. Det trenger ikke være på alkohol som kun er til deg selv, men hvis du kjøper inn til å ha hjemme og slikt også.

Åja, okei. Det er jo veldig vanskelig... Det er vel et par flasker vin og litt øl, sant... Hm. Ja, veldig vanskelig.

Ja, jeg skjønner det. Hvis du kan prøve å dra et gjennomsnitt på det, så holder det i massevis.

Ca. 500-1000, da. Jeg vet ikke helt. Det høstes kanskje veldig mye ut?

Hehe, nei, da! Okei. Og er det noen måneder der du antar at du bruker mer penger på alkohol enn andre måneder?

Eh, ja da. Det er det så absolutt. Pengebruk i måneden er i min situasjon veldig vanskelig å si, for det kan være to måneder der jeg ikke bruker penger på det i det hele tatt. Når jeg reiser mye og sånt. Og så er det måneder der du handler inn masse og har det stående. Vi har jo en del vin og sånt stående, for det liker vi å ha, men det kan ligge i månedsvis, ikke sant... For å ha på lager.

Ja, skjønner det. Men vet du hvilke måneder du tror du bruker mer penger på det, da? Eller er det bare helt tilfeldig?

Det er helt tilfeldig, men i utgangspunktet mot jul, da går det selvfølgelig en del penger. Mye er også til å ha med som gave når man skal på besøk og sånt, så har man gjerne med en vin til verten og sånt. Så vi handler jo gjerne en del inn i november-desember, kanskje. Man gjør jo det.

Ja. Okei. Føler du at du blir påvirket av vinanmeldere som anbefaler ulike vintyper i aviser og slikt, i forkant av julen?

Kan du gjenta det?

Ja, så klart. Om du føler at vinanmeldelser påvirker deg, og ditt valg av viner du kjøper inn? Hvis du leser en anmeldelse av en viss type vin i avisen for eksempel, eller på en nettavis eller noe sånt.

Eh... Nei. Nei. Jeg leser en del fler anbefalinger nå enn før, men jeg blir ikke særlig påvirket av det. Jeg kan kanskje prøve... Eller, nei. Egentlig ikke.

Okei. Så da har du kanskje ikke kjøpt vin på grunnlag av at du har lest om den i en vinanmeldelse, eller?

Joda, jeg har gjort det. Men det er ikke noe vi pleier å gjøre. Vi har gjort det for å prøve, ja. Fordi vi har sett at den er anbefalt, så har vi prøvd den til visse typer mat. Men det har ikke vært noen stor suksess, hvor vi har tenkt at dette må vi gjøre oftere.

Hehe okei. Da så. Føler du at du blir påvirket av venner sine bildedeling av sånn typisk "alkoholkos" på sosiale medier? For eksempel bilder av en vinkveld, noen som tar seg en øl foran peisen eller sånne ting. Påvirker det ditt eget alkoholkonsum?

Eh... Haha, det er et godt spørsmål. Ehm...

Føler du på en måte at det kanskje frister deg litt?

Hehe, eh... Ja, det kommer jo an på hvilken setting du er i selv. Men ofte er det jo fristende når du ser drikke-bilder. Men det er ikke sånn at "oi, nå ser jeg et bilde av det, så nå må jeg hjem og drikke vin foran peisen." Så det påvirker meg ikke i den graden, men kanskje litt underbevisst. Det var et godt spørsmål, jeg har ikke tenkt på det før. Jeg må si at man merker det at når man får to barn og er hjemme i denne alderen, så har man et helt annet forhold til alkohol enn man hadde tidligere. Man ser jo mye sånt, men nei - egentlig ikke. Man tar jo vinflasken selv når man er i samme setting selv, men man oppsøker ikke sånne hyggestunder fordi man har sett det på sosiale medier. Det gjør jeg ikke.

Okei, skjønner. Har du noe formening om du blir mer påvirket av venner på sosiale medier enn for eksempel av vinanmeldelser, da?

Ja, jeg blir vel mer påvirket av sosiale medier enn vinanmeldere. Det vil jeg si.

Okei. Vet du hvilke sosiale medier du bruker mest tid på i hverdagen?

Eh... Ja. Nå, det blir Snapchat og Instagram.

Hehe, ja. Nå kommer vi til noen litt mer utdypende spørsmål. Hva er dine holdninger til å drikke alkohol i situasjoner med barn til stede?

Ja, hvor barn er til stede?

Ja.

Ja... Ehm. Nei, jeg har ikke noe problem med å nyte alkohol med barn til stede. Altså, sånn... Men det kan jo være et veldig komplekst spørsmål... Jeg og min kone, hvis vi har besøk en kveld og barn er til stede, så er det alltid en av oss som holder oss i skinnet, for å si det sånn. Vi er veldig obs på det. Det er mer sånn å nyte vin til mat og sånne ting, det er ikke den festingen vi gjorde før. Vi har jo snakket om det før, det å være beruset med barna til stede - det er uakseptabelt. Men at en av oss kan gå på en liten snurr, når vi har besøk på kvelden og sånt, det skjer. Men da gjerne når barna har lagt seg. Men det er gjerne bare en av oss, da. Ja, så det gjør man. Jeg kan gjerne ta meg et glass eller en øl, selv om barna er til stede.

Okei. Så du kan drikke med barn til stede. Men har du en slags håndfast grense på hvor mye du tillater deg selv å drikke foran barn?

Ja, hvis du mener for eksempel hvis man er i et festlig lag?

Ja, for eksempel, eller bare hvilken som helst situasjon hvor barn også er tilstedeværende.

Ja, nei, det kommer helt an på situasjonen egentlig. Det kommer helt på an settingen, situasjonen, hva man skal, om man har barnefri og så videre... Hva man skal dagen etterpå. Det er mange faktorer som spiller inn der. Så lenge det er barn til stede, da har jeg alltid en grense. Det blir gjerne en øl eller to, eller at jeg deler en flaske vin med selskapet eller med konen min, for eksempel.

Ja, okei. Har du familiemedlemmer eller venner som pleier å drikke i sammenkomster hvor deres barn er tilstede? Hva er dine tanker om dette i så fall?

Ja, venner? For eksempel at de har besøk og drikker når barn er til stede?

Venner eller familiemedlemmer.

Ja. Det kommer jo an på hva slags besøk det er. Nei, altså, folk kan gjerne drikke alkohol, så lenge det er... Men... Selvfølgelig, hvis det glir ut og folk blir beruset, så synes jeg ikke det er noe kjekt, sant. Det merker jo alle, hvert fall barn og. Så det er jo.... Alt med måte, sant.

Ja. Okei. Har det noe å si for ditt eget alkoholkonsum i julen om de rundt deg velger å drikke eller ikke, til tross for at det er barn til stede?

Eh... Ja. Det vil jeg vel si, selvfølgelig. Hvis... Ja, hvis du tenker på om folk blir påvirket om jeg drikker eller ikke for eksempel? For ja, det gjør det jo. Så absolutt. Det mye lettere å si at man tar seg en øl hvis de andre gjør det, eller lar være hvis de lar være. Man påvirker hverandre på den måten der.

Ja, skjønner. Og har du noe formening om når du tror barn merker at foreldrene deres har drukket alkohol, da?

Når de merker at de har drukket, ja... Eh, ja... De vil vel merke lydnivå gjerne. Barn legger nok mer merke til det enn man tror, tenker jeg. Hvert fall når man

har besøk gjerne, og lydnivået og humøret går litt opp... Ja da, det legger de merke til garantert. Om de helt vet hva som foregår og sånt med alkohol... Det er jeg litt usikker på. Spesielt med mine barn, og min eldste datter. Men ja, de vet nok mer enn hva man tror.

Okei. Kjenner du noen barn som har kommentert på sine egne foreldres alkoholkonsum?

Nei, barn som har kommentert eller reagert på sine egne foreldre? Ehm... Nei. Nei... Nei, nei. Det gjør jeg ikke.

Okei. Hm... Har du opplevd at dine egne foreldre har drukket foran deg som barn, og hva tenker du eventuelt om det?

Eh, ja. Det har jeg jo. Eh... Nei, altså, det var aldri noe... Nei, når vi var barn, ja. Jeg har aldri opplevd noe voldsomt. Det var vel helst når vi ble litt eldre barn, mer voksne, tenåringer og sånt. Gjerner når de hadde sommerfester og sånne ting, så var man litt mer med. Men aldri noe... Ja, altså det har jo vært alkohol til stede, det er det jo. Men aldri noe sånn at de har skeid ut, liksom. Eller at det blir skummelt og ekkelt og sånt.

Okei. Så fint, da. Har du noen formening om en persons foreldre sitt forhold til alkohol påvirker den personens egne alkoholkonsum?

Ja. Det tror jeg. Ja. Absolutt.

Okei. Tror du at folk tenker noe over om de skal drikke foran sine i barn i julen eller ikke, i forkant av juleferien? At de på en måte planlegger litt.

Ehm... Ja. Det er jo veldig vanskelig å svare for alle da, men jeg kjenner hvert fall... Vi snakker jo om det. Det er jo interessant. Det er jo et stort tema som kommer opp hvert år med julen og sånne ting, med barn og alkohol. Så jeg håper jo at mange snakker om det. I vennekretsen vår er det hvert fall et tema. Så jeg vil si ja. Jeg tror og håper det.

Okei. Som en avrundning på intervjuet ønsker vi gjerne å høre hva du tror er årsaker til at foreldre drikker alkohol i juleferien, og gjerne foran barn?

Hehe... Årsaker, ja.

Ja, hvorfor du tror det er så vanlig å drikke i julen, liksom.

Eh, ja, julen, nei, ja... Det er jo ferie, hygge, kosetund, sant? Altså... Ehm... Ja, sånn som jeg ser det så er det sånne ting, da. Og gjerne det at man reiser vekk, spiser mye god mat, tar seg litt alkohol til måltider og sånne ting, sant. Så, ja. Det er jo sånne hyggestunder og sånt, sant. Sånn er det jo ellers og når man reiser på hytteturer og sånne ting, da blir det jo gjerne mer av sånt. Afterski på terrassen og sånne ting. Det blir gjerne mer når man reiser bort, eller når man får besøk.

Okei. Skal vi se... Hvis du skulle ha laget samme kampanje som oss, for å gjøre folk mer oppmerksomme på å ta et valg om hvor mye de skal drikke i julen, i forkant av juleferien, hvilke kanaler ville du brukt for å nå ut til foreldre i 30-årene? Altså, hvilke kanaler ville truffet deg med et slikt budskap og hvorfor?

Eh... Nei, det er jo sosiale medier, da. Som Facebook og sånt, og at venner deler ting, altså legger ut på sidene sine. Så er jo det en veldig god ting. Noe man gjerne tar litt til seg når man ser at venner legger ut sånne kampanjer og sånt, ja. Så Facebook er en god ting der.

Til slutt, er det noe du ønsker å tilføye?

Ehm, nei, egentlig ikke.

Okei, tusen takk for at du stilte opp!

Bare hyggelig! Håper jeg kunne være til hjelp.

Vedlegg 6: Tidsplan for kampanjen

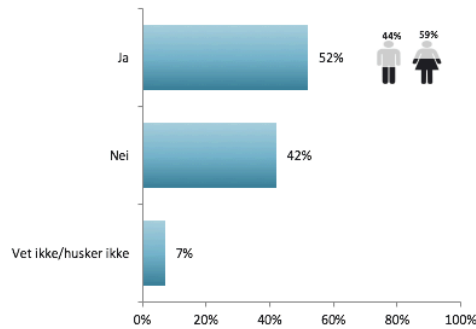
Uke	48	49	50	51	52
Synlighet på sosiale medier					
Stands og brosjyreutdeling					
Deling av kampanjefilm på sosiale medier					
Displayannonsering av film på Facebook					
TV-sending 1. juledag					
Tale på julegrantenningen					
Publisering av blogginnlegg					
Boards på bussholdeplasser					
Boards på flyplasser					

Vedlegg 7: Resultater fra AV-OG-TILs posttest av julekampanjen 2016

Ipsos Connect

52% i befolkningen (nær 2,1 millioner) har lagt merke til kampanjen «Hvor mange glass tåler barnet ditt?» før de svarte på undersøkelsen.

** Hadde du sett eller lagt merke til kampanjen «Hvor mange glass tåler barnet ditt?» før du svarte på dette spørreskjemaet?

- ✓ Kvinner har i klart større grad enn menn lagt merke til kampanjen. De samme gjelder personer med barn i husstanden hvor 59% har lagt merke til.
- ✓ Signifikant høyere andel i aldersgruppen 60 år+ som IKKE har lagt merke til kampanjen.
- ✓ Kampanjen oppnår høyere oppmerksomhet i Midt- og Nord-Norge.
- ✓ Oppmerksomheten stiger jo høyere inntekt respondenten har.

Base: Alle (100%, N=504)

9 © 2017 Ipsos.

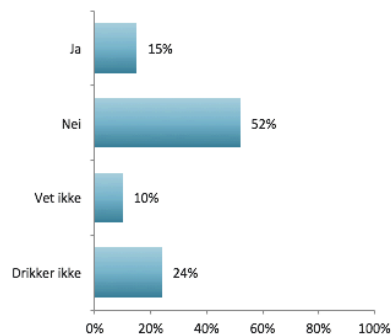
GAME CHANGERS

15% av de som hadde lagt merke til kampanjen (300.000 personer) svarer at kampanjen har hatt innvirkning på eget drikkemønster i situasjoner når barn er tilstede.

Ipsos Connect

** Har kampanjen «Hvor mange glass tåler barnet ditt?» hatt innvirkning på din egen drikking i situasjoner der også barn er til stede?

- ✓ Resultatene viser ingen signifikante forskjeller på kjønn, alder eller geografi når det kommer til innvirkning.

Base: Lagt merke til kampanjen (52%, N=259)

11 © 2017 Ipsos.

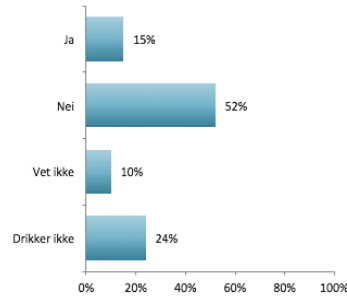
GAME CHANGERS

15% av de som hadde lagt merke til kampanjen (300.000 personer) svarer at kampanjen har hatt innvirkning på eget drikkemønster i situasjoner når barn er tilstede.

Ipsos Connect

** Har kampanjen «Hvor mange glass tåler barnet ditt?» hatt innvirkning på din egen drikking i situasjoner der også barn er til stede?

✓ Resultatene viser ingen signifikante forskjeller på kjønn, alder eller geografi når det kommer til innvirkning.

Base: Lagt merke til kampanjen (52%, N=259)

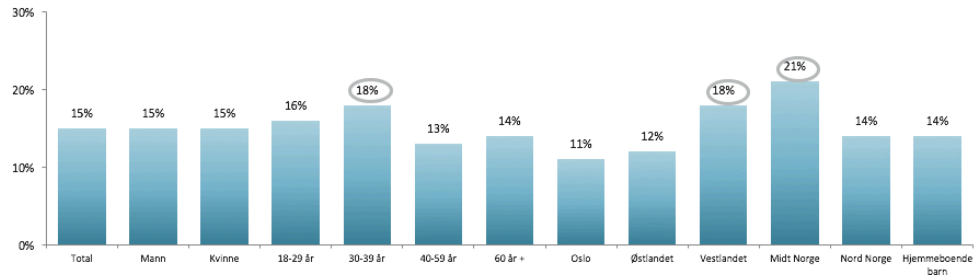
11 © 2017 Ipsos.

GAME CHANGERS Ipsos

Kampanjen har hatt noe høyere påvirkning i aldersgruppen 30-39 år, samt på Vestlandet og i Midt-Norge.

Ipsos Connect

** Har kampanjen «Hvor mange glass tåler barnet ditt?» hatt innvirkning på din egen drikking i situasjoner der også barn er til stede?
Andel som har svart JA

Base: lagt merke til kampanjen (52%, N=259)

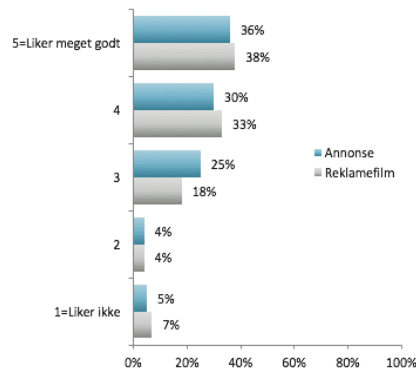
12 © 2017 Ipsos.

GAME CHANGERS Ipsos

**66% (2,6 millioner) liker annonsen meget eller ganske godt.
71% (nesten 2,9 millioner) liker filmen meget eller ganske godt.**

Ipsos Connect

** Her ser du en annonse fra kampanjen "Hvor mange glass tåler barnet ditt?" På en skala fra 1 til 5, der 1 er Liker ikke og 5 er Liker meget godt, hvor godt liker du denne annonsen?
** På en skala fra 1 til 5, der 1 er Liker ikke og 5 er Liker meget godt, hvor godt liker du denne filmen?

Base: Alle (100%, N=504)

6 © 2017 Ipsos.

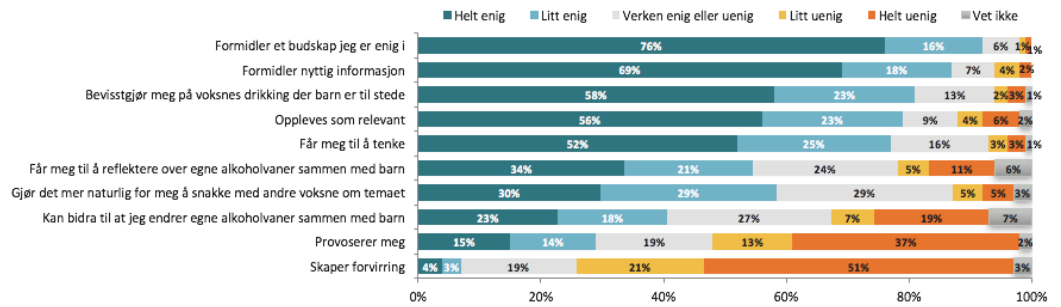

GAME CHANGERS Ipsos

8 av 10 mener kampanjen skaper bevisstgjøring rundt et viktig tema.

Ipsos Connect

** Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om AV-OG-TILS kampanje «Hvor mange glass tåler barnet ditt?»

- ✓ Kvinner er klart mer positive til kampanjen og til det budskapet den formidler.
- ✓ Signifikant høyere andel mellom 18-29 år som svarer at kampanjen provoserer de, men det er også i denne aldersgruppen flest sier seg enig i at kampanjen kan bidra til at de endrer egne alkoholvaner sammen med barn.

Base: Alle (100%, N=504)

7 © 2017 Ipsos.

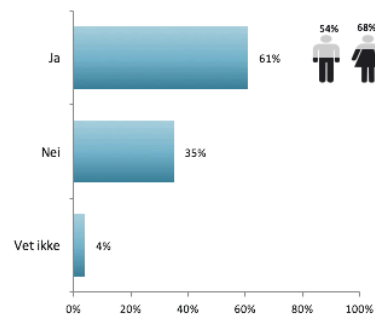
GAME CHANGERS

61% i befolkningen (nær 2,5 millioner) har lagt merke til oppslag, annonser eller debatt i pressen om alkoholbruk rundt barn.

Ipsos Connect

** Kan du i løpet av fjørjulstiden huske å ha sett film, oppslag, annonser eller debatt i pressen (aviser, internett, TV, radio) om alkoholbruk med barn til stede?

- ✓ Signifikant høyere andel kvinner enn menn som har lagt merke til ulikt innhold og debatter rundt alkoholbruk med barn tilstede.
- ✓ Sammenlignet med januar 2016 er det en nedgang i oppmerksomhet på 8% på denne type kommunikasjon.
- ✓ Sammenlignet med 2015 er det hele 30% færre som har lagt merke til innhold og debatter rundt temaet.

Base: Alle (100%, N=504)

3 © 2017 Ipsos.

GAME CHANGERS

Vedlegg 8: Evalueringstabell for kampanjen

<i>Stages</i>	<i>Input</i>	<i>Activities</i>	<i>Output</i>	<i>Outtakes</i>	<i>Outcomes</i>	<i>Impact</i>
Korte definisjoner	Forberedelse av kommunikasjonen	Kampanjetiltakene	Det som distribueres ut til målgruppen som en del av kampanjen	Det målgruppen gjør med kommunikasjonen vi formidler	Kommunikasjons-effekten kampanjen har på målgruppen (mikronivå)	Langsiktige resultater som følge av vår kampanje (makronivå)
Nøkkelsteg	<ul style="list-style-type: none"> • Kjennskap til definert målgruppe • Kampanjens hovedmål • Delmål 1 • Delmål 2 • Delmål 3 • Delmål 4 • 2 mill. i budsjett • Budskapsformål og strategi-formulering 	<ul style="list-style-type: none"> • Kampanjefilm på sosiale medier • Kampanjefilm på TV2 og TVNorge • Stands og brosjyreutdeling • Boards på bussholdeplasser • Boards på flyplasser • Blogginlegg på Trines Matblogg • Tale på julegrantenningene 	<ul style="list-style-type: none"> • Antall budskap sendt ut • Antall som skal ha mottatt budskapet (<i>reach</i>) • Antall mediesaker om tema og AV-OG-TIL • Delmål 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Antall som forstår budskapet • Antall som husker budskapet • Antall som endrer holdning • Økt engasjement for budskapet blant målgruppen • Antall delinger av kampanjefilmen • Delmål 1 • Delmål 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Antall som engasjeres til å planlegge i forkant av juleferien • Antall som endrer atferd • Delmål 4 	<ul style="list-style-type: none"> • AV-OG-TILs oppfattede troverdighet og omdømme i samfunnet • AV-OG-TILs distribusjons-egenskaper
Måleparametere (mikronivå)	<ul style="list-style-type: none"> • Sekundærdata • Kvantitativ spørreundersøkelse av målgruppen • Kvalitative dybdeintervjuer av målgruppen • SMARTe mål 		<ul style="list-style-type: none"> • 80% innenfor målgruppen skal ha mottatt budskapet (<i>reach</i>) • Minst 150 mediesaker • 800 000 visninger av kampanjefilmen • 12 000 brosjyrer delt ut på stands i medlemskommuner 	<ul style="list-style-type: none"> • 60% innenfor målgruppen skal forstå og huske kampanjebudskapet (<i>awareness</i>) • 30% innenfor målgruppen skal akseptere og like budskapet (<i>liking</i> og <i>acceptance</i>) • 6000 delinger av kampanjefilmen på Facebook • 3000 unike kommentarer på mediesaker • 6000 nye følgere på Facebook 	<ul style="list-style-type: none"> • 20% innenfor målgruppen skal foreta en atferdsendring som følge av eksponering for kampanjen (<i>attitude change</i>) 	
Evalueringsmetoder	<ul style="list-style-type: none"> • Målgruppens holdninger og atferd • Spørreundersøkelse med 284 respondenter • Kvalitative dybdeintervjuer av 6 personer innenfor målgruppen 		<ul style="list-style-type: none"> • Antall som møtte opp på julegrantenningene • Antall som har sett kampanjefilmen • Antall som har lest blogginlegget på Trines Matblogg • Antall brosjyrer som er delt ut på stands • Antall som så på TV2 eller TVNorge under filmens spilletid 1.juledag 	<ul style="list-style-type: none"> • Post-kampanje-spørreundersøkelse • Overvåking i sosiale medier (<i>WOM</i>) • Facebookdiskusjoner • Innholdsanalyser på sosiale medier • Økt følgerantall på Facebook • Antall retwitringer av linken til kampanjefilmen på Twitter • Antall "likes" og delinger av kampanjefilmen • Kommentarer på Trine Sandbergs blogginlegg • Kommentarer på mediesaker • Kommentarer på kampanjefilm • Økt trafikk på AV-OG-TILs hjemmeside • Antall som husker å ha sett annonseplakatene på bussholdeplass eller flyplass 	<ul style="list-style-type: none"> • Post-kampanje-spørreundersøkelse • Vinmonopolets omsetning i desember • Evalueringsmetoder for redusert social bias 	<ul style="list-style-type: none"> • Overvåking i media • Antall positive, negative og nøytrale kommentarer på nyhetssaker om tema og organisasjonen • Antall nye medlemskommuner